

Mošnje v starih virih in časopisih

1154 - PRVA OMEMBA MOŠENJ V PISNIH VIRIH

Mosnach [. . . ecclesiam in loco qui Mosnach dicitur . . .] 1154 insert med 1191 in 1197 (KLA, HS 2/1; UBKr I, št. 113; MHDC III, št. 1377)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

Mosnach [. . . ecclesiam in loco qui Mosnach dicitur . . .] 1154-04-01 (UBKr I, št. 111; MHDC III, št. 928; GZS IV, št. 323)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1156 – FARA MOŠNJE

Mošnje. Tu je bila že 1156 župnija, 1646 jo je zadel interdikt.

Vir: Kranjska dežela (spisal Josip Ciperle, 1899)

1283

Möschnach [. . . plebanus de Möschnach . . .] 1283-06-19 (Listina HHStA AUR; Wiesflecker 1952, št. 390; MHDC V, št. 560)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

Mosenako [. . . plebanus de Mosenako . . .] 1283-09-13 (Listina HHStA AUR; MHDC V, št. 557)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1296

Mosnach [. . . plebes in Mosnach . . .] 1296 (Sella-Vale 1941, str. 32; Kovač 1909, str. 634)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1319

Missinach [. . . plebanus de Missinach . . .] 1319-06-04 (NK Guillelmus de Civitate, f. 216; Otorepec 1995, št. 418)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1323

Mosnach [. . . Mosnach . . .] 1323-11-23 (Bianchi 1844, št. 360; Valentinelli 1858, str. 405)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1329

Misnacho [. . . plebano de Misnacho . . .] 1329-05-01 (Listina ACC; CKSL; Levec 1903, str. 22)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

Mosinacho [. . . plebano de Mosinacho . . .] 1329-11-21 (Listina ACC; CKSL; Levec 1903, str. 23)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1333

Möschnach [. . . ze Möschnach . . .] 1333-01-05 (Listina ARS ZL; CKSL)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

Möschnako [. . . plebanus de Möschnako . . .] 1333-08-01 insert 1333-08-18 (Listina ACC; CKSL; Levec 1903, str. 30)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

Möschnako [. . . de Möschnako . . . plebanorum . . .] 1333-08-18 (Listina ACC; CKSL; Levec 1903, str. 30)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1336

V Gorici sta bila včasih dva plemiška dvora. Že leta 1336 se v vasi omenja dvorec, ki ga imata Hugo Toschawer in njegova žena Alhajta. Tega leta je ta dvorec kot zamenjava pripadel Wulfingu iz Podvina.

Vir: wikipedija

1342

Möschnach [. . . pharrer ze Möschnach . . .] 1342-05-25 (Listina ARS ZL; CKSL; Baraga 2005, št. 41)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

Mosinacho [. . . plebano plebis in Mosinacho . . .] 1342-08-31 (NK Gubertinus de Novate IV, f. 7'; Otorepec 1995, št. 943)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1343

Möschnach [. . . ze Möschnach . . .] 1343-11-02 (Listina ARS ZL; CKSL)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1345

Möschnach [. . . plebs sancti Andree in Möschnach . . .] 1345 (NK Gubertinus de Novate III, f. ??)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1350

Moschach [. . . plebes Moschach . . .] 1350 (BCU Taxationes; Schumi 1882-1883, str. 95)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

Moesnach [. . . von Moesnach . . .] 1350 (Listina GM; Komatar 1913, str. 7)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

Vir: images.monasterium.net

1350, Kranj

Niklav iz Mošenj in njegova žena Neža prodajata za 9,5 mark oglejskih fenigov zemljišče v Sebenjah bratovščini Matere božje v Kranju; z dohodki zemljišča naj bi se oskrbovala večna luč.

Vir: mom-ca.uni-koeln.de

1372

Möschnach [. . . ze Möschnach in dem dorff . . .] 1372-02-02 (Listina ARS ZL; CKSL)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1379

Möschnach [. . . hof ze Möschnach . . . vnd ein meul darvnder bei dem pach . . .] 1379-05-09 (Listina HHStA AUR; CKSL)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1389

Moschnach [. . . ze Moschnach . . .] 1389-05-04 (Listina ARS ZL; CKSL)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1394

Mosnak [. . . plebs . . . sancti Andree in Mosnak . . .] 1394-06-10 (Listina ARS ZL; CKSL)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1397

Mosnach [. . . plebano in Mosnach . . .] 1397-05-01 (BCU Ms. 562, f. 17'; Otorepec 1995, št. 1356)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1405

Möschnach [. . . bruderschafft sand Niklas zu Möschnach . . .] 1405-07-05 (Listina ARS ZL; CKSL)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1413

Mösschnacho [. . . plebanum in Mösschnacho . . .] 1413-09-23 (Listina ARS ZL; CKSL)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1422

Mösnach [. . . in der dorffern Mösnach . . .] 1422-01-04 (Listina ARS ZL;CKSL)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1436

Moschnach [. . . in den dorffern Moschnach . . .] 1436 (FK Celje I, f. 13)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

Moschnach [. . . in Moschnacher pharr . . .] 1436 (FK Celje I, f. 28)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1456

Mosnagk [. . . Mosnagk . . .] med 1456 in 1461 (HHStA B 360, f. 212)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1458

Moschnach [. . . in den dorffern . . . Moschnach . . .] 1458-02-18 (Listina MZAB; RKF XXVI, št. 556)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1464

Mösnach [. . . zu Mösnach . . .] 1464-10-28 (Listina ARS ZL; CKSL)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1493-1501

Moschnach [. . . zw Moschnach . . .] med 1493 in 1501 (ARS AS 721/22; Kaspret 1889, str. 111)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1496

Moschnach [. . . zu Rottmanstorff . . . 1 mull . . . am pach Moschnach . . .] 1496 (Urb. Kranjski vicedom I, f. 124)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1498

Mossnoach [. . . Mossnoach . . .] 1498 (Urb. Radovljica, f. 25)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

Moschnach [. . . Moschnach . . .] 1498 (Urb. Radovljica, f. 92, 102)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

Mesnach [. . . Mesnach . . .] 1498 (Urb. Radovljica, f. 106)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1754 – PRVI POPIS PREBIVALCEV

dorff Möschnach (Mošnje)

Joseph Grilz unter herrschafft Radmanstorff (gospostvo Radovljica) bauer 46. sein weih Elisabeth 38. sohn Georg 15. Anton 12. Thomas 5. tochter Maria 11. Helena 9. Margaretha 2. Ursula $\frac{1}{2}$.

Martin Finschiger müllner und keuschler unter Kazenstein (gospostvo Kacenstajn, Begunje) 52. sein weih Barbara 48. sohn Matheus 12. tochter Elisabeth 14. Ursula 9.

Ursula Kuntschitschin wittib unter dem pfarrhoff Möschnach (zupnija Mosnje) keuschlerin 50. sohn Anton 17. Barthelme 13. tochter Maria 9.

Primus Finschiger bauer unter Kazenstein (gospostvo Kacenstajn, Begunje) 45. sein weih 45. sohn Joseph 20. Gregor 5. tochter Hellena 11. Maria 2. magdt Helena 17. inwohnerin
Hellena 40 ihr sohndel Joannes 2.

Thomas Preschern unter des guett Podwein (posestvo Podvin) keuschler und schneider 45. sein weih Maria 52. dessen ayden Georg 24. sein weih Maria 24.

Jacob Zwekh keuschler und weher unter Podwein 40. sein weih Agnes 30. sohn Primus 4. tochter Maria 6. Agnes 1 ½. Margareth 15. die alte mutter Maria 70.

Mathias Klander unter herrschafft Radmanstorff (gospostvo Radovljica) keuschler und schuster 27. sein weih Maria 28. sein schwester Hellena 20. sein töchterl Agnes 2.

Andree Murneg unter die herrschafft Radmanstorff keuschler 44. sein weih 44. sohn Joannes 16. Anton 3. tochter Maria 13. Ursula 9. Anna 7.

Joannes Resch unter die herrschafft Radmanstorff keuschler 50. sein weih Margaretha 40. sohn Joannes 20. tochter Ursula 16.

Lorenz Zwenkhel unter herrschafft Radmanstorff keuschler so. sein weih Maria 50. sohn Lorenz 20. tochter Ursula 17.

Andree Ferian keuschler unter herrschafft Radmanstorff 68. sein weih Elisabeth 60. sohn Valentin 30. sein weih Helena 30. sohn Jacob 3. tochter Maria 1.

Simon Zwenkhel bauer unter herrschafft Veldes (gospostvo Bled) 60. sein Catharina 60. sohn Simon 26. tochter Maria 20. magdt Anna 12. inwohner Joseph Vogelnekh 61. sein weih Anna 61. tochter Gertraudt 26.

Joseph Resch keuschler unter herrschafft Radmanstorff (gospostvo Radovljica) 37. sein weih Agnes 33. sohn Andree 7. Simon 5. tochter Ursula 3. Maria ½. inwohnerin Helena 25.

Warthelme Wäischel unter herrschafft Radmanstorff keuschler 30. sein weih Apolonia 40. sohn Joseph 1. tochter Elisabeth 5.

Michael Woschiz unter herrschafft Stein (gospostvo Kamen) bauer 60. sein weih Ursula 60. sohn Mathias 30. tochter Apolonia 17. des Mathiae weih Ursula 20. ein sohndel Georg 3. ein töchterl 4.

Maria Globotschnikhin wittib keuschlerin unter herrschafft Radmanstorff (gospostvo Radovljica) 50. tochter Barbara 20. Ursula 15.

Andree Murneg keuschler unter Podwein (posestvo Podvin) 60. weih 50. sohn Andree 30. dessen weih Maria 20. ein tochterl 3 wohen. ein schwester des Andree Maria 20.

Mattheus Wärl bauer unter herrschafft Stein (gospostvo Kamen) 35. sein weih Maria 35. söhne Michael 8. Simon 6. tochter Agnes 10. Maria 4. Dorothea ½.

Gregor Klinar bauer unter Kazenstein (gospostvo Kacenstajn, Begunje) 35. sein weih Maria 35. sohn Joseph 11. Lorenz 9. Primus 6. Matthias 3. tochter Gertraudt 1. magdt Maria 17.

Mathias Ausseneg unter gemeine statt Crainburg (mesto Kranj) bauer 50. sein weih Maria 40. sohn Lorenz 20. Georg 8. Mathias 6. tochter 11. inwohner Georg Muchouiz 34. sein weih Ursula 30. tochter Maria 16. Ursula 9. Apolonia 4.

Joannes Salohar bauer unter herrschafft Radmanstorff (gospostvo Radovljica) 48. sein weih Gertraudt 44. sohn Jacob 11. tochter Maria 14. die alte mutter Maria 68. magdt Helena 33. inwohnerin Maria 27. khürhalter Matheus Petterman 72.

Joseph Konizer keuschler unter herrschafft Radmanstorff 40. sein weih Maria 37. töchterl Maria 7. Barbara 5. schwester Hellena 23. Margaretha 20. die alte mutter Margaretha 60.

Maria Boschiltschin wittih keuschlerin unter herrschafft Radmanstorff 40. töchterl Gertraudt 14.

Joseph Janscha unter die kürchen s. Andreae zu Möschnach (cerkev sv. Andreja v Mosnjah) 40. sein weih Catharina 42. sohn Joannes 16. Primus 7. Georg 4. tochter Gertraudt 12.

Martin Benedititsch keuschler unter die herrschafft Radmanstorff (gospostvo Radovljica) 54. sohn Jacob 30. sein weih Agnes 22. söhndel Andreas 4.

Inwohner in dem Rossmanischen haus unter dem pfarrhoff Möschnach (župnija Mosnje) Paul Murneg 65. inwohnerin Ursula wittJ.b Dollerin 63. tochter Gertraudt 30. Agnes 25. Maria 4.

Gregor Globotschnig keuschler unter herrschafft Radmanstorff (gospostvo Radovljica) ledig 20. dessen bruder 22. schwester Maria 21. die alte mutter Hellena 60.

pfarrer alda Thomas Erlach 58. caplan Warthelme Seunig 47. köhin Maria 70. kneht Joannes Suppan 46. item kneht Joannes 28. magdt Elisabetha 40. Gertraudt 30.

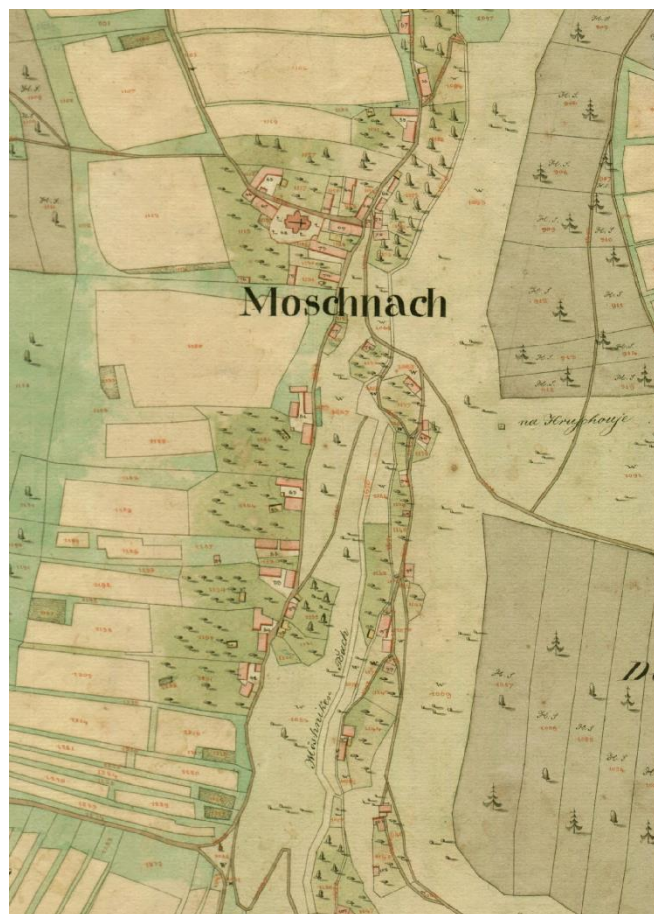
Messnar Anton Spendau 47. sein weih Gertraudt 30. sohn Jacob 7. Joannes 6. tochter Apolonia 13. Maria 11. Gertraudt 1.

bestandt inhaber in dem guett Podwein (posestvo Podvin) Joseph Kappuss 57. tochter Catharina 23. Anna 18. dessen ayden Martin Kokhäill 36. sein weih Maria 34. sohn Georg 9. Wlasius 4. Joseph 1 ½. kneht Martin Voukh 60.

Casper Jekhul keuschler unter herrschafft Radmanstorff (gospostvo Radovljica) 30. dessen weih Hellena 28. töchterl Lucia 3. sein bruder Leonardt 40. die alte mutter Maria 60.

Gorenjske družine – prvi popis prebivalstva, 1754
Vir: Mohorjeva založba (več avtorjev)

1826

Mošnje, 1827

Vir: Franciscejski kataster (giskd6s.situla.org/giskd/)

1854

† **Janez Kocijančič.** Iz Gorenškega. V Mošnjah so bile 6. dan t. m. bilje in pridiga po čast. g. Jan. Kocijančiču, ktere ga je nemila smert 25. listop. 1853 v Hartumu v Srednji Afriki dosto prezgodaj sl. misionstvu vzela.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 22. 3. 1854

1875

(O dogodbah pri volitvah za trgovinsko in obrtnijsko zbornico Kranjsko.) Županstvo v Mošnjah se pritožuje, da se 10. volilcem, namreč Jerneju Globočniku, Matiji Koširju, Jakobu Finžgarju, Tomažu Arteljnu, Tomažu Žvanu, Janezu Varl-u, Urši Reš (vsi v Mošnjah), Jakobu Globočniku in Janezu Rotarju v Globokem, in Matevžu Rozmanu v Goricah niso dostavile izkaznice in volilni listi; ako so se vendar volilni komisiji ti listi podpisani oddali, tako je to v očeh onih 10 volilcev in županstva goljufija. Ob enem tudi naznanja, da tudi glas Jakoba Kocijančiča z Mošenj ni postaven, ker se on ni podpisal na volilni list, ter je le, ko njega ni bilo doma, njegovo deklo prisilil neki sluga iz Radoljice, da se je podpisala. Njegov protest se glasi od besede do besede tako le: »Ich erkenne als Betrug, dass in meiner Abwesenheit meine Magd von Franz Geiger gezwungen wurde, mich zu unterfertigen, deshalb erkläre ich die von den Verfassungstreuen zur Unterschrift vorgelegten, von mir als nich gewählt und protestire dagegen. Mošnje, 13. maj 1875 / Jakob Kocijančič l. r., Steinmetzmeister.«

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 20. 1. 1875

1885

(Grajščino Podvin) pri Mošnjah blizo Radoljice prodal je sedanji lastnik gosp. Mali francozkemu knezu Polignac-u za 28.000 gold.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 4. 2. 1885

1892

Občinske volitve. V Mošnjah v radovljiškem okraji je izvoljen županom Andr. Jurgele iz Spod. Otoka, za svetovalce pa gg.: J. Finžgar iz Brezij, J. Cvenkelj iz Ljubnega in J. Rozman iz Prapreč.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 3. 6. 1892

1893

Prostovoljna prodaja posestva, osegajoče dobro urejen mlin s petero tečaji in pohištvom, dalje žaga in kakih 14 oralov zemljišča. Pogoji in cena poizve se pri posestniku v Mošnjah št. 34 na Gorenjskem.

Vir: Domoljub, 16. 2. 1893

(V seji deželnega šolskega sveta) z dne 6. julija bili sta jednorstrednici v Breznici in Mošnjah povišani v dvorazredni šoli.

Vir: Domoljub, 20. 7. 1893

Iz Mošenj na Gorenjskem. Kmalu bo dva tedna, odkar na s je zapustil preč. gospod duhovni svetnik in dekan Franc Kummer ter se podal na svojo novo službo na Vrhniki. Župnikoval je pri nas skoro 15 let. Posebno mnogo se je trudil za božjo pot pri Mariji Pomagaj na Brezju, in lepa cerkev, katera se zida, bo trajen spomenik njegove gorečnosti za čast božjo. Bog ohrani gospoda prav mnogo let v novi službi zdravega, to mu želimo prav vsi od srca.

Pretekli četrtek popoldne pa je k nam došel novi župnik preč. gosp. Janez Berlic. Več veljavnih mož mošenjske fare šlo mu je nasproti prav na Bohinjsko Belo; pa tudi nekaj Beljanov je spremilo obče ljubljenelega gospoda v Mošnje. Sprejem je bil prisrčen, ker je gosp. Berlic že iz svojih kapelanskih let pri faranih mošenjskih v najboljšem spominu. Trdno se nadejamo, da ohranimo gospoda dolgo časa med nami.

Včeraj za Angeljsko nedeljo so prvokrat vabili vsi štirje zvonovi iz novega zvonika na Brezju k službi božji. Veliki zvon daroval je kakor znano, g. M. Studen iz preddvorske fare. Tehta okoli 34 stotov, ima lep, mogočen glas, ki se je ljudem kaj zelo prikupil. Vrvi za zvonove je daroval g. Schmiedmayer, vrvar na šempeterskem predmestju v Ljubljani. Obema dobrotnikom srčna zahvala! Zidanje pri novi cerkvi bolj slabo napreduje, ker se dela samo toliko, kolikor pripomočki dopuščajo, sicer pa zanimanje za božjo pot vedno bolj raste, in dan za dnevom dohaja več romarjev.

Vir: Domoljub, 7. 9. 1893

Uradne vesti c. kr. kmetijske dražbe kranjske. Seja glavnega odbora dne 18. septembra 1893. Novi člani: ... Rozman Ignacij, posestnik v Prapročah pri Lešah; Vester Janez, posestnik na Spodnjem Otoku; Mihelič Janez, posestnik v Vošah; Avsenek Matevž, posestnik v Vrbnjah; Cvenkelj Franc, posestnik v Piračici; Finžgar Jožef, posestnik in gostilničar na Brezji; Janc Lovrenc, posestnik in cerkovnik v Mošnjah; Prešeren Andrej, posestnik v Gorici; Pangerc Janez, posestnik v Vrbnjah; Klander Franc, posestnik v Gorici; Ratar Gašper, mlinar v Mošnjah; Mežnarec Jožef, posestnik v Mošnjah; Kleindienst Jožef, posestnik v Gorici; Pogačnik Valentin, posestnik v Mošnjah; Vovk Lovrenc, posestnik na Černivci; Papler Anton, posestnik v Vrbnjah; Janc Anton, posestnik v Vrbnjah; Pogačar Franc, posestnik v Zgor. Otoku; Resman Franc, posestnik v Gorici; Resman Janez, posesnik v Gorici; Florijančič Meta, gostilničarica na Zgor. Otoku; Zupan Andrej, kovač na Zgor. Otoku; Rozman Ignacij, učitelj v Mošnjah; Jerina Matevž, posestnik na Spod. Otoku; Mencinger Jože, posestnik na Spod. Otoku; Tonejec Jože, posestnik na Spod. Otoku; Jurgele Andrej, posestnik in župan v Mošnjah; Globočnik Andrej, posestnik v Mošnjah; Čeč Martin, posestnik v Brezji;

Vir: Kmetovalec, 30. 9. 1893

Ednorazredno ljudsko šolo v Mošnjah pri Radoljici razširili so v dvorazredno in so novi razred otvorili dne 15. t. m.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 26. 10. 1894

1899

Mošnje. (475 m, 209 pr.) Tu je bila že 1156 župnija, 1646 jo je zadel interdikt. Cerkev je sezidana v starem gotiškem slogu in ima tri ladje. Pri Mošnjah grad Podvin.

Vir: Kranjska dežela (spisal Josip Ciperle, 1899)

V Mošnjah pri Radoljici ustanovilo se je povodom 50-letnega vladanja našega presvetlega vladarja »Prostovoljno gasilno društvo«. V načelstvo so voljeni gg.: Fran Kocijančič, načelnik; Ivan Reš, podnačelnik; Andrej Jurgele, blagajnik; Ign. Rozman, tajnik.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 31. 3. 1899

1900

V Mošnjah sta se 7 t. m. rodili hkrati dve kongregaciji, ena za može, druga za mladeniče. Navdušenje zanju je splošno. Sprejemna slovesnost se bo obhajala najbrž 19. marca. Udeleženci so se odločili, da bodo v sebi in v svojih družinah in v javnosti krepili katoliško zavest. Lepa naloga novih družb! Vzvišena ideja zasluži posnemalcev v svetem letu.

Vir: Domoljub, 18. 1. 1900

1901

Iz Mošenj. Umrli je dne 20. jan. v Mošnjah na Gorenjskem ondotni župan Andrej Jurgele. Pogreb dne 21. pr. m. je bil sijajen. Vsak navzočih je rad verjel starim, ki so rekli, da Mošnje enakega pogreba še niso videle. Pred rakvijo sta stopala dva polnoštevilna odbora, in sicer okrajni cestni odbor, kateremu je Jurgele 7 let načeloval, in domači občinski odbor, kateremu je bil rajnik 23 let glava. Pred odboroma sta se zvrstili gasilski društvi iz Mošenj in Leš pod vodstvom gg. načelnikov Kocijančiča in Slapšaka. Mošenjskemu gasilnemu društvu je bil zamrli g. župan ustanovnik in podpornik. Pred gasilci so v dolgi vrsti za krasno zastavo štiri domače M. družbe, ki so svojemu vnetemu in vzglednemu sosedu izkazale zadnjo čast. Saj je bilo družbenikom znano, s kolikim veseljem je prejel rajnik iz roke presvetlega dne 19. marca 1900 družbeno svetinjo, ki ga je krasila na mrliškem odru in ga je spremila v grob. Pred Marijino zastavo je šla šolska mladina, za katero je bil g. Jurgele, ne samo navaden član kraj. šolskemu svetu, marveč skrben prijatelj, ki ni zgrešil nobenega šolskega praznika. Za rakvijo je šla še dolga vrsta ljudstva. Izmed pogrebcev imenjemo še gg. drž. poslanca Pogačnika, dekana Novaka, okraj. komisarja Žitnika, 12 županov iz okolice, župnika ljubenskega

Terana, domačina o. Avrelija Knaflija, veliko radovljiških meščanov, ki so izkazali zadnjemu zvestobo do groba, želeč mu večnega plačila. Naj v Gospodu počiva!

Vir: Domoljub, 21. 2. 1901

Iz Mošenj. — (Lov na testamente.) Svoj čas je škof duhovščini naravnost priporočal, naj na umirajoče ljudi vpliva, da za njegove nepotrebne zavode kaj zapuste. Nekateri duhovniki so se temu z navdušenjem odzvali. Tako je pred kratkim v Mošnjah umrl kmet, ki je imel pol grunta. Mož je imel dve hčeri in jednega sina. V svojem testamentu je jedno hčer popolnoma prezrl, pač pa je volil za škofove zavode. Ko je prezrta hči jokaje vpraševala, zakaj ji ni oče ničesar zapustil, jo je duhovnik tolažil: Boš pa otroke v zavod dala! Očitno je, da se je v tem slučaju priprostega človeka strah pred smrtjo zopet izkoristil za nenasitno duhovniško bisago. Ta bisaga je tako požrešna, da odjeda celo lastnim otrokom zapustnikov pripadajoči delež zapuščine." Tako »Rodoljub« za »Narodom« laže in lahkoverni »Gorenjec« je tudi isto laž pogrel. Resnice je na vsem samo toliko, da morajo umreti tudi polgruntarji. Lažejo pa »Narod« in »Rodoljub« in »Gorenjec«, da je kak v Mošnjah umrlih polgruntarjev kaj zapustil za prepotrebne Škofove zavode. Mošenjčani se niti ne spominjajo, da bi bil kdo pred kratkim umrlih polgruntarjev zapustil dve hčeri in enega sina. Zdaj je za cele Mošnje rešena zastavica: kje rasto laži? - Vsak ve, da na zgoraj imenovanih treh liberalnih zelnikih.

Vir: Domoljub, 15. 8. 1901

Roparski napad pri Mošnjah. Poroča se nam: Dne 13. t. m. popoldne proti večeru se je vračala iz Radovljice s semnja domov okoli 50 let stara Marija Mulej, žena železniškega delavca z Dobrega polja pri Mošnjah. Na potu kmalu pod Radovljico se ji je pridružil neznan moški v slabi delavniški obleki ter z odurnim in poraščenim obrazom, kar vse je žensko spominjalo na zanikarnega, žganju udanega delavca. Vendar se je ž njim spustila v pogovor ter mu v svoji odkritosrčnosti povedala, da je bila na semnju, kjer je mislila kupiti kravo za kakih sto kron, kar pa se ji ni posrečilo. Onkraj Mošenj že blizu doma, na samotnem, z grmovjem in drevjem zaraščenem kraju pa jo je neznanec z vso močjo podrl na tla, jo zgrabil z eno roko za vrat, z drugo pa za lase ter jo vlekel skozi grmovje pod pot na bolj varen in skrit prostor, kjer jo je potem začel daviti in s kamenjem tolči po glavi z namenom, da jo bode ubil in oropal. Žena ga je lepo prosila, da naj jo pusti vsaj živo, češ, da ga nič ne pozna in da je njen denar v pletenici, katera ji je pri padcu odletela na stran. Razbojnik jo je nato pustil, vzela denar, kar ga je dobil v pletenici, in hitro odšel prek Dobrega polja, Brezij in Leš proti Tržiču. Odnese pa ni več, kakor 8 kron in nekaj vinarjev, ker je drug denar imel pri sebi mož napadene žene, ki je bil tudi na semnju in se je vrnil po drugi poti domov. Napadenka je težko poškodovana. Obtolčena je posebno hudo na enem sencu, prebita je na več krajih lobanja in tudi roke ima obtolčene, kosti enega prsta pa so ji celo zdrobljene. Poškodbe na rekah je dobila vsled tega, ker je ž njima pri napadu zakrivala glavo in pri tem ujela več udarcev s kamenom. Ko jo je napadalec popustil, je bila še toliko pri moči, da je prišla sama domov, kar se vsem čudno zdi. Upanje je, da bode počasi še okrevala. Roparskemu pobijalcu so bili orožniki takoj na sledu. Napadena žena ga jim je natančno popisala in nekateri, ki so ga srečali, so ga poznali ter jim povedali, da je doma iz Duplja n nad Kranjem. Seboj je imel klobuk in kapo ter to dvoje med potom iz Mošenj do doma večkrat izpremenil, da bi s tem lažje premotil svoje zasledovalce. A kljub temu so ga

orožniki v nedeljo srečno zgrabili na njegovem domu v Dupljah ter ga pritirali zvečer tistega dne v Radovljico v zapor. Sam pravi, da ima doma ženo in štiri otroke in na vprašanje, zakaj je storil popisani zločin pri Mošnjah, je rekel, da ga je hudič zmotil. Kakor se pripoveduje, je tudi takrat, ko je svojo žrtev obdeloval s kamenom rekel: »Hudič, ali še ne boš crknil!« Delal je torej vse s hudičem, in to je bil najbrž tisti črni hudič, s katerim naši duhovniki vedno strašijo in strašijo in begajo nevedno preprosto ljudstvo, a da bi v tem vzbujali blago čutenje in krščansko ljubezen, zato nimajo niti časa niti zmožnosti. Da pa s svojim političnim rogoviljenjem le delajo take hudiče, kakršnega so v nedeljo zvečer zaprli v Radovljici, tega si najbrž še sami niso čisto nič v svesti.

Vir: Gorenjec, 28. 12. 1901

1902

Iz Mošenj. Sprejem ininštalacija (vmeščenje) novega župnika. Dne 16. p. m. ob 4. uri popol. pripeljal se je k nam novoimenovani g. župnik Ivan Trpin v spremstvu svojega rojaka čast. g., župnika Tomaža Potočnik iz Breznice. Spremljalo je novega gospoda župnika v devetih kočijah v našo faro, v kateri so bili sami domačini poštenjaki — veljaki. Pred gasilnim domom v Mošnjah zbrana so bila različna društva. Najprisrčneje so novega g. župnika pozdravili gg. župan Iv. Pristav, načelnik požarne brambe Fr. Kocjančič in Jak. Brinšek v imeni posojilnice in hranilnice; pozdravila ga je prednica tuk. Marijine družbe — posebno navdušeno — zajedno ginjeno pa učenka Ivana Kleindienst; obe zadnji podali ste mu krasna šopka. Vsem nagovorom se je prečastni g. župnik najtopleje odzval.

V nedeljo dne 19. t. m. vršilo se v župni cerkvi sv. Andreja slovesno vmeščenje. Pri napolnjeni cerkvi predstavil nam je visokočastiti gosp. dekan radovljiški Iv. Novak novega gosp. župnika v prekrasnem govoru. Ob asistenci svojih rojakov gg. dekana kranjskega A. Koblarja in Tom. Potočnika daroval je domač g. župnik slovesno sveto mašo. Pelo se je pravilno — liturgično.

Novemu g. župniku pa ob prihodu kličemo: Bog naj Vas med nami ohrani mnogo, mnogo let zadovoljnega, srečnega, zdravega in čvrstega!

Domoljub, 6. 11. 1902

1903

Iz Mošenj. Čuden duh je navdal sedanjo našo duhovščino. Naj eden farovških gospodov zapusti kako faro in naj pride namesto njega drugi, vsak je bolj nestrpen, surov in nasilen! Naši fajmoštri in kapelani menda res že mislijo, da smo mi kmetje le zato na svetu, da delamo tlako in štafažo farovžem. Zaradi tega si vse upajo z nami počenjati. Naš novi fajmošter je pri zadnjem velikonočnem izpraševanju hotel kar po sili vse fante vpreči v takozvano »Marijino« ali »devičarsko družbo«. Kakšen namen imajo taka društva pri naši duhovščini, ki jih ustanavlja iz samih umazanih političnih nagibov, to že tudi tukaj vemo. Zato se nobeden boljši in pametnejši fant ne da vanje vpisati. Ko je prišel pri izpraševanju na vrsto nek 16 let star fant z Gorice, ki še ni bil zapsan v »Marijino družbo«, ga je fajmošter vprašal, če ima denar, da ga vpiše. Ko ga je na to fant začudeno pogledal ter rekel, da nima denarja pri sebi, se je fajmošter zadri na njim:

»Kaj me boš gledal kakor zaboden vol«, potem pa se je začel še drugače norčevati iz njega. Ko pa je fant poskusil temu ugovarjati, je fajmošter mislil njemu pokazati še svojo telesno moč. Fant pa je bil toliko pameten, da se ni hotel ž njim lasati, ampak je raje segel po svoj klobuk ter odšel domov. Potem je fajmošter klical očeta in mater tega fanta v farovž na odgovor. Ali tudi ta dva sta tako pametna, da vesta, da nista farovška sužnja in nista šla v farovž. Tako se tudi pri nas počasi zavedamo po zaslugah naših političnih, denarja nikdar sitih duhovnikov!

Vir: Gorenjec, 28. 3. 1903

1904

Kraja v župnišču. Pred deželnim sodiščem sta bila te dni obsojena Florijan Posavec in Anton Šolar, rojena tu. Prvi je delavec v Ljubljani, a drugi čevljar na Glincah. Oba sta znana tata in že večkrat kaznovana. Kradla sta meseca februarja pri župniku g. Trpinu v Mošnjah, potem v Srednji Dobravi in Ratečah. Obsojena sta oba in sicer Posavec na 15 mesecev in Šolar na 5 mesecev težke ječe.

Vir: Domoljub, 7. 1. 1904

Na prodaj iz proste roke je hiša z gostilno vred, poleg nje tudi nekoliko vrta in mala hiša za gostače, vse prav dobro ohranjeno. Cena primerna. Več pove lastnica Marija Pogačar, Mošnje št. 4, p. Radovljica.

Vir: Domoljub, 7. 1. 1904

Mlekarska zadruga se snuje v Mošnjah. Predaval je g. Pirc v nedeljo 6. t. m. o pomenu in važnosti mlekarstva zlasti za Mošnje. Udeležilo se je shoda nad 100 oseb.

Hranilnica in posojilnica v Mošnjah ima občni zbor 21. marca v praznik Mar. Oznanjenja.

Vir: Domoljub, 17. 3. 1904

Posestvo naprodaj. Hiša, vrt in njiva. — Več pove lastnik Matija Meglič, Sp. Otok pri Mošnjah, Gor.

Vir: Domoljub, 16. 6. 1904

1905

Posestvo naprodaj 30 mern. posejanja z gozdi, travniki brez ali z živino, krmo, orodjem, poljsk. pridelki. Polovico kupne cene ostane lahko v posestvu. — Več se poizve pri ondotnemu posestniku Franc Zupanu v Mošnjah št. 37, p. Radovljica.

Vir: Domoljub, 19. 1. 1905

Naprodaj imam mlin s petero tečaji in stopami, dobro urejen, z novo zidanim pohištvom, zraven hlev in svinjaki, okoli hiše prostoren sadni vrt in gojzda. Cena in podrobnosti se zvedo pri lastniku Janezu Biček v Mošnjah št. 32, pošta Radovljica, Gorenjsko.

Vir: Domoljub, 21. 12. 1905

1906

Usodna prilika. Imam dvojno posestvo, eno v Mošnjah drugo v Spodnjem Otoku; prodam eno ali drugo, s posetvijo ali brez nje pod prav ugodnimi pogoji. Obširnejša pojasnila daje Matija Meglič, v Spodnjem Otoku st. 6.

Vir: Domoljub, 5. 1. 1906

Mošnje. Občinski odbor je v zadnji seji soglasno sklenil odpraviti vse dvojezične občinske table v srenji ter jih nadomesti s samoslovenskimi. Vrli Gorenjci! Posnemajte ta umestni sklep po vseh občinah, da krasna Gorenjska čem prej tem bolje dobi popolnoma slovensko lice. Le malo narodnega ponosa pa resne volje bo trebalo, in izginila bi vsa nemškutarija na vogalih slovenskih hiš in z njo grde jetikovne spake: Görjach, Vellach, Ratschach, Hrupp, Reffen, Duplachs, Öberfeniz, Zirklach, Naklas, Seebach itd. itd.

Vir: Domoljub, 26. 1. 1906

Mošnje. Piše se nam: Naša mlekarna je 19. t. m. ustavila svoje poslovanje. Poslopje je zaklenjeno, članom se je pa prepovedalo donašanje mleka. — Glavni vzrok temu je baje netočnost in zavlačevanje mesečnih skupičkov, ki jih zahtevajo člani za prodano mleko. Prvi povod k splošni nejevolji nad tajnikom pa je bilo strankarstvo in samovoljnost, s katero je odklanjal mleko gotovih zadrugarjev, pa nesnažnost združenih posod. — Prihodnjo nedeljo bo izredni občni zbor, kateri bo zahteval od dosedanjega načelnika in tajnika poslovne knjige ter vse potrebno ukrenil. Splošno se govori, da je za ta korak prav skrajni čas.

Domoljub, 25. 10. 1906

1907

Iz Mošenj. Sveti misijon smo imeli od 26. pr. mes. do 3. t. m. Vodili so ga očetje misijonarji. Vsa čast župniku v Mošnjah za njegov veliki trud. Lepo je izdelan novi misijonski križ. V prihodnjem letu nameravajo gospod župnik izobraževalno društvo ustanoviti. Mladenci, pozor! Tega društva se vsi oklenimo!

Domoljub, 14. 11. 1907

1908

Mošnje. Naša hranilnica in posojilnica je imela minulo nedeljo svoj občni zbor. Število zadruženikov je naraslo od 125 na 135. Računski zaključek izkazuje prejemkov 74.142 K 61 vinarjev, izdatkov pa 72.313 K 80 vin.; torej skupni promet 146.456 K 41 vin. V tekočem letu se pa obeta še izdatno večji promet, ker smo s 1. dnem sušca 1908. domači mlekarni odprli tekoči račun. Prva mošenjska mlekarna se je jela prav krepko razvijati, kar je pristopila k Mlekarski Zvezi v Ljubljani. Dne 8. sušca je imela občni zbor. Članov ima sedaj 80, prometa pa izkazuje za leto 1907. 34.098 K 72 vin. Zanimanje za zadrugo se kar vidno množi, kar so se polegla neljuba nasprotstva med člani in se je vpeljalo točno izplačevanje in zanesljivo oddajanje mleka. Tudi nabiranje in prodaja jajc se bo vpeljala v mlekarni; čakamo samo nabiralnih zabojev in natančnejšega poduka o

tej kupčiji, ki ga nam je gosp. Legvart že obljubil v posebnem predavanju. — Tudi Kmetijsko društvo smo si ustanovili, da si zlasti s stroji olajšamo razna kmetijska dela, kot mlačvo, čiščenje, rezanje slame itd. Za to društvo nas je posebno navduševal v posebnem predavanju neumorno delavni g. Belec, župan v Št. Vidu nad Ljubljano, ter nam opisal in vsestransko pojasnil prekristno delovanje pa lepe uspehe take zadruga v Št. Vidu samem. Sedaj smo na tem, da si omislimo bencin-motor in najpotrebnejše stroje. — Ob deželnozborskih volitvah je v naši občini 80 volivcev pokazalo svojemu delavnemu poslancu in častnemu občanu g. Pogačniku neomajno zaupanje in hvaležnost. — Naše občinske volitve še niso potrjene; čakamo še na rešitev rekurzov.

Domoljub, 19. 3. 1908

Mošenjska občina je ena največjih v divnem radovljiškem okraju; tri župnije obsega in šteje 20 vasi. Skozi občino vodi sicer državna cesta, pa zanjo ve samo ena vas, za druge je ista brez posebne vrednosti. Okrajne ceste imamo komaj 2 (reci dva) kilometra; vse druge ceste, ki vežejo posamezne vasi med seboj, so pa občinska pota, ki so za posamne vaške srenje silno občutljivo in kočljivo breme. Občina daje leto za letom nad 2400 kron okrajnega cestnega davka, poleg tega pa mora vzdrževati vsa občinska pota popolnoma s svojimi stroški— Revno ljudstvo ječi pod to težko davčno butaro ter je potom županstva že opetovano prosilo, naj se mu nekoliko zmanjša to breme in se sprejme vsaj nekatere občinske ceste med okrajne. Prosilo se je v tem oziru zlasti za ono na Brezje, za ono v Dvorsko vas in ono na Gorico, pa prosilo se je doslej brezuspešno kljub tako visokemu okrajno-cestnemu davku. Zavračajo se prošnje z opombo: Deželni zbor ne deluje, predno se v tem oziru more kaj ugoditi, se mora nekaj okrajnih cest sprejeti med deželne itd. Kakor kaže, se bo v deželnem zboru slednjič delo ie vendar odprlo; zato bo treba na novo potrkati . Občinski odbor bo zato na straži, pa naj poskusi vse, da se konečno vendar kaj doseže v tem oziru. Najvažnejša skrb bila bi za našo občino pač ta, da se Mošnje zvežejo z Brezjem; v to svrhu se pa oskrbi most in napravi cesta, ki naj postane okrajna cesta iz Mošenj skozi Brezje do Fehtarja! Za premostitev jarka med Mošnjami in Brezjem je sedaj baje prav po ceni na razpolago občini železniški most pri Žirovnici. Treba samo dobre odločne volje pri občinskem odboru pa pravega gospodarskega smisla med občani samimi, in naša občina bo zvezana zgoraj in spodaj s svetom ter postane dežela živahnega tujskega prometa, ki se tako lepo razvija po naši lepi Gorenjski, pa doslej skoro brez vse naše koristi! Upajmo, da nam bo bodočnost v tem pogledu milejša, prijaznejša, kakor je bila preteklost! — Naša župnijska cerkev je dobila ravnokar nov kras: misijonski križ z razpelom ob velikih vratih. Izdelal ga je prav dovršeno kipar-domačin g. Ivan Resman. Isti mojster je postavil že pred letom dni prav lepo strogo gotsko razpelo s klečalnikom ob župnijskem vrtu. ki dela prostor pred župniščem in cerkvijo, posebno prikupljiv in resnoben. Obojno delo hvali mojstra.

Domoljub, 2. 4. 1908

Iz Mošenj. Misel o mostu črez naš jarek je lepa, umestna, nikakor pa ni nova. Že več desetletij se misli na to, kako bi se mogli ogniti nevarni poti po jarku. Tedaj, ko so obdelovali kamenje za podstavek novi cerkvi na Brezji, se je dotični gramoz dovažal na pot proti jarku in se je resno mislilo na zgradbo lesenega mostu čezenj; pa prišlo je drugače in lepi načrt je padel v »graben«. Sedanja pot po jarku z obeh strani je

utrudljiva, nerodna, pozimi pa naravnost smrtno nevarna. Šolska mladina je primorana dan za dnevom hoditi to pot, odrasli pa zlasti ob nedeljah in praznikih. — Ravno zaradi tega jarka je naša vas tako ločena od sveta in občinstvu tuja, dasi ima kaj prikupljivo, romantično lego ter dohod iz Radovljice prav pripraven in senčnat. Novi most bi privabil romarje in turiste k nam, sl. planinskemu društvu pa priporočil, da se ugodno preuredi in ugladi senčnati pešpot skozi gozd od okrajne ceste do Mošenj. Zato Mošnjani misel o mostu veselo pozdravljamo in iskreno želimo, da bi skoro prišlo do zgradbe, zlasti zato, ker se nudi ravno sedaj tako lepa prilika, da pridemo do lepega, veličastnega mostu s primeroma prav majhnimi stroški. Čujemo namreč, da bi železje s škarpami in vsem delom vred stalo kakih 12.000 kron in je tudi upati kakih denarnih podpor v tej za vso občino prevažni zadevi.

Domoljub, 9. 4. 1908

V Mošnjah bo imel prihodnjo nedeljo 31. majnika gosp. Slavko Ravnikar zanimivo predavanje o kmetijstvu in zadružništvu. K predavanju se vljudno vabijo udje in prijatelji mošenjskega izobraževalnega društva, pa vsi člani domače mlekarske zadruga.

Domoljub, 28. 5. 1908

Mošenjski novi občinski odbor bi bil imel minulo soboto izvoliti župana in starešinstvo, pa so nasprotniki bivšega župana volitev z obstrukcijo onemogočili. Podrobnosti o položaju sporočimo kasneje

Domoljub, 28. 5. 1908

Mošnje. Prihodnjo nedeljo, to je 3. januarja 1909., bo popoldni po litanijah ob tretji uri poučno predavanje, ki ga priredi mošenjsko izobraževalno društvo v šolskem poslopju. Predaval bo g. visokošolec-rojak Ivan Avsenek.

Domoljub, 31. 12. 1908

Zadruga Mošnje; ustanovljena 1904, število zadružnikov 79, ročna molža, 86568 litrov mleka v letu 1907. Vrednost poslopja: 14.832 kron, vrednost orodja: 661 kron.

Naš kmečki dom, 31. 12. 1908

Mošnje – cerkev sv. Andreja, 1908
Vir: europeana (neznani avtor)

1909

Gasilska veselica. Veselica prostovoljnega gasilnega društva v Mošnjah, dne 2. svečana 1909 na Črnicu v gostilni g. Fr. Kocijančiča.

Gorenjec, 30. 1. 1909

Mošnje. 7. dne sušca smo imeli dva občna zbora. Naša Hranilnica in posojilnica izkazuje za l. 1908 prometa 167.591 K 22 v, rezervni zaklad znaša 3208 K 45 v. — Tudi mlekarna je imela prav lep promet. Prejela je v l. 1908 95.012 litrov mleka od članov, ki so prejeli zanj lepo vsoto 11.401 K 44 v. Pa še vse več bi si občina pridobila z mlekom, ko bi vsak posamezni posestnik pokazal zaupanje ter pristopil med člane. V minulem letu je štela mlekarna 78 zadrušnikov s 122 deleži. Ker je zanimanje za zadrugo vedno živahnejše, upamo, da bomo h koncu leta šteli gotovo 100 članov. — Da si olajšamo delo, smo si ustanovili še tretjo zadrugo: gospodarsko »Kmetijsko društvo«, ki si nabavi z drž. podporo najpotrebnejše stroje: mlatilnico, čistilnik, žago, mlin za šrotanje itd. Prihodnjo jesen nam bodo že služili in lajšali vsakdanje delo. Tudi semena si bomo nabavljali v tem društvu ter razpečavali pridelke kot sadje, fižol itd. Bog daj obilnega blagoslova!

Domoljub, 11. 3. 1909

Zanimiva in dolgotrajna je bila debata o razširjavi oziroma podaljšanju vodovoda v Mošnje in Brezje. Sprejel se je skoraj soglasno — proti enemu glasu — predlog, da se stopi v dogovor z mošenjsko občino, pod kakimi pogoji je možno pričeti dogovor o razširjavi tega vodovoda. Volil se je dalje finančni odsek, da pregleda račune za leto 1908 in o njem poroča v prihodnji seji. V tej seji se je sprejel tudi sejmski red in sejmski tarif, ki naj bo veljaven za bodočnost. Ostale točke so se preložile na prihodnjo občinsko sejo, ki bo še pred veliko nočjo.

Gorenjec, 27. 03. 1909

Mošnje. Letošnji visoki sneg je delal voznikom silne težave. Gorje je bilo živini na cesti! Cestni nadzorovalni ljudje so menda nosili oči zavezane. Nadzornik državne ceste je neki cestarjem naravnost prepovedal najemati delavce in odkidavati cesto. Naše okrajne ceste iz Radovljice se pa Bog usmili, cestni odbor se zanjo ne zmeni. Štiri dni srno bili čisto odtrgani od železnice; niti gazu nam niso napravili. Čez dolgo časa še-le so jeli odkidavati v širokosti za slaba dva metra da se niti vozovi niso mogli srečavati; in vendar ta cesta požre naši občini vsako leto nad 2000 kron. — Menda bi kazalo, da županstvo opozori okrajni cestni odbor na njegove dolžnosti.

Domoljub, 1. 4. 1909

Mošnje. Pomilovanja vredni surovi izgredniki v Št. Vidu so dobili vernega posnemovalca tudi pri nas, ki jih pa v hudobiji še daleč prekaša. Na župniškem hlevu je pobil neki surovež nova okna in se je že dvakrat znašal nad župnikovim lepim sadnim drevjem ob

cesti; posekal, deloma polomil je namreč deset 11 letnih hruševih debel. Dobromisleči župljani to skrajno surovost odločno obsodijo, nekaterniki se pa temu divjemu početju vendar žalibože še muzajo.

Domoljub, 13. 5. 1909

Vodovod za Mošnje in Brezje. Liberalci v Radovljici in nekaj liberalcev iz sosednih vasi je hotelo na vso silo preprečiti, da bi se iz rezervoarja nad Radovljico napeljala voda tudi v Mošnje in na Brezje, dasi je vode popolnoma dovolj, dasi sta že država in dežela dovolili prispevke in je bilo vse za izvršitev pripravljeno. Deželni odbor se seveda ni oziral na liberalno zavist in je odredil napravo, s katero se je pričelo. »Slov. Narod« pa je prinesel proti deželnemu odboru infamen napad, v katerem se zaganja »v tisto značilno klerikalno velikodušnost, da se bo ložje napajalo tista krdela žrtev romarjev, ki nosijo svoje pristradane krajcarje zlatemu molohu v brezijskem samostanu«. To je velika lopovščina, in radovljiški liberalci bi dobro storili, če bi v svojem lastnem interesu dotičnemu dopisniku, ki ga bo doletela ob svojem času pravična kazen, usta zamašili. Podporo za vodovod je dalo poljedelsko ministrstvo iz melioracijskega zaklada, deželni odbor bo pa tudi vedel razločevati koristi prebivalstva od advokatskih zaslužkov pri kovanju pritožb na upravno sodišče. — Sramota je, da romarjem, katerih prihaja na tisoče na Brezje, niti vode ne privoščijo. To liberalno »ljubezen« naj si slovensko ljudstvo širom domovine dobro zapomni.

Domoljub, 17. 6. 1909

Vodovod za Mošnje in Brezje. Z Brezij se nam piše: Torej dobimo vendar težko zaželjeni vodovod! Treba je bilo premagati mnogo zaprek, sedaj se je pa vendar pričelo z delom. Na tisoče ljudi se zbira mnogokrat v najhujši vročini na Brezjah, in vsi ti so bridko občutili pomanjkanje dobre pitne vode. Zdaj pa bodo na prostoru pred cerkvijo javni vodnjaki, celo lepo fontano bomo postavili, voda se bo napeljala v samostan in v privatne hiše, poleg tega bo po vasi dovolj javnih izlivk in napajališč, tako da bo vsem ustrezno. Deželni odbornik dr. Lampe in stavbni svetnik Sbrizaj sta s podjetnikom in z zastopniki prebivalstva obhodila vse vasi,, koder pojde vodovod in se je povsod po sporazumu vse potrebno ukrenilo. Da bi le kmalu voda pritekla!

Domoljub, 15. 7. 1909

Občina Mošnje je izvolila za častna občana g. deželnega odbornika dr. Lampeta radi njegovih zaslug za vodovod in domačega župnika g. Ivana Trpina.

Domoljub, 22. 7. 1909

Izmed dveh posestev se proda eno in sicer ono v Mošnjah. Več se izve pri lastniku Matiji Megliču, Spod. Otok 6, pošta Radovljica.

Domoljub, 25. 11. 1909

1910

Mošnje. Sosedje smo radovedni, če je radovljiškim orožnikom znano, da se v tukajšnji gostilni tik cerkve pogosto čez policijsko uro pije in pleše?

Domoljub, 26. 1. 1910

Mošnje. Tukajšnji zadrugi »Hranilnica« in »Mlekarna« sta imeli minulo nedeljo dne 13. t. m. vsaka svoj letni občni zbor. Hranilnica in posojilnica izkazuje v proračunskem zaključku lanskega leta prejemkov 93.753 K 57 h, izdatkov pa 91.030 K 55 h; torej skupni promet 184.784 K 12 h. Rezervni zaklad je narasel na 3208 K 45 Ji, čistega dobička v minulem letu je pa 53 K 50 h. — Mlekarska zadruga je prejela V minulem letu od članov 104.759 litrov svežega mleka, za katero so isti prejeli znatno vsoto 12.571 K 08 h. Čistega dobička izkazuje račun 94 K 13 h. Deželni odbor je zadrugi naklonil ob novem letno podporo svoto 500 kron, da se ljudstvo še bolj vname za napredno živinorejo in umno mlekarstvo. — Na praznik sv. Jožefa oskrbi ob priliki občnega zbora mošenjsko izobraževalno društvo predavanje o izobrazbi, gospodarstvu in gospodinjstvu. Predaval bo gospod Slavko Ravnikar iz Ljubljane. Ker bo predavanje brez dvoma kakor vselej podučno in koristno, se pričakuje številne udeležbe. — Ob tej priliki prične delovati tudi novo Gospodarsko društvo v Mošnjah, kateremu je si deželni odbor že zagotovil podporo 500 K, če se zgledi zadostno število udov, in društvo jame intenzivno delovati v blagor občinarjev.

Domoljub, 17. 3. 1910

Učiteljske vesti. Začasna učiteljica v Kamniku Angela Kenda pride kot suplentinja v Radovljico, Marija Jeglič pa v Mošnje.

Domoljub, 24. 3. 1910

Mošnje. 11. t. m. smo spremili k večnemu počitku J. Mlekuž, p. d. starega Kralja iz Spod. Otoka. Dan preje, pod noč je prišla z drugimi sorodniki tudi njegova najstarejša hči Mina, omožena Milič iz Primorskega k pogrebu. Par korakov pred Kraljevo hišo se je pa sesedla, zadeta od kapi in umrla. Dan po očetovem pogrebu smo jo pokopali poleg očeta. Rajnica zapušča dva otročiča, mož pa živi neznano kje v Ameriki. Bog tolaži sorodnike! — Soproga našega nadučitelja, bivšega vodja Hribarjevega »Paradiža«, je slednjič vendar opustila gostilniško obrt pri »Pernušu«. Govori se, da je storila vsled resnih pritožb mošenjskih mater, zarasli pohujševanja tukajšnje moške mladine. Prizadete rodbine so poslale pritožbe pristojnim oblastem s podrobnimi podatki in prošnjo, naj se napravi vendar enkrat konec dosedanjemu pohujševanju, ki traja že celo vrsto let, a je postalo pol leta sem kar popolnoma javno.

Domoljub, 21. 4. 1910

1911

Na prodaj je hišica enim stanovanjem na Brezjah, pet minut od cerkve, tik romarske poti, pripravna za kakega zasebnika, rokodelca ali šiviljo. Cena primerna, po dogovoru. Kupec naj se oglasi pri posredovalcu Andreju Globočniku v Mošnjah št. 17, pošta Radovljica.

Vir: Domoljub, 9. 2. 1911

Mošnje pri Radovljici. (Javna prošnja do našega državnega poslanca, preblagorodnega gospoda Ivana Hribarja v Ljubljani.) Že za časa zgradba bohinjske železnice je upeljala uprava državnih založnic na naši gorenjski progi Ljubljana-Trbiž za prevoz osebnih vlakov zares prav lepe, železničarji jih kaj radi nazivajo, elegantne stroje brez tendrov. Mi kmetje pa od tega, da vozijo na naši progi tako elegantni stroji, nimamo ne samo nič, marveč še celo občutno škodo. Evo dokazov! Kdor se je že vozil, ali se vozi v naši progi v noči, lahko zapazi, kako ravno ti nobel stroji iz svojih ozkih dimnikov neprestano bruhajo v toliki množini žive iskre na prosto, da potnik nehote misli, da se nahaja v kaki koračnici ali v kakem plavžu, kjer se je izpustilo ravno raztopljeno železo. Ker je pa od Otoč naprej pri nas ves svet zelo plitev in le bolj peščen, se ravno ves svet posebno poleg železnične proge za časa šole na pomlad in jesen posuši, trava postane tako suha, da gori, ako v njo vržeš gorečo vžigalico, in se ti vname, kakor smodnik. V takem časa ti elegantni stroji prav pogostoma in pridno vžigajo naše poleg proge ležeče pašnike, senožeti, travnike, celo gozdom ne prizanašajo, kar jo posebne slučaj v naši občini, od železniškega mostu v Globokem do blizu Radovljice, poleg železnične proge v času šole gori v naši v gozdovih vsako leto. Mi kmetje nimamo upanja, da se nam bodo kdaj zopet zaredili in obrasli ti gozdovi, dokler bodo vozili, na tej progi stroji brez lovilnikov za iskre na dimnikih. Ravno 14 dni, predno je zapadel zadnji sneg, sem se peljal po opravkih s železnico do Žirovnice, zapazili smo potniki takoj od Lesec naprej, da je stroj vžgal veliko množino pašnikov in travnikov, ležečih poleg proge tik do Žirovnice. Nalašč vprašam izprevodnika po vzroku teh požigov, kar dobim kratek, a pohleven odgovor, da so to vse vžgali stroji, a da pri tem kmetje niso na škodi, ker se pepel od trave vsuje na zemljo in tako le pospeši rast trave. Tako mislijo in sodijo železniški krogi, mi kmetje pa zopet sodimo drugače In upravičeno vprašamo kroge uprave državnih železnic: kaj pa, ako po požaru pribrije veter in odnese pepel na vse strani? Za nas kmete je pač ta suha trava tolike kot gnoj, kajti ta pod novo svežo zeleno travo zgrije, torej pognoji sigurno zemljo, ker je ne more odnesti veter. V kurilnici v Podnartu se mi je to opetovano omenilo, da vozita sedaj iz Ljubljano v Trbiž stroja št. 90 in 91, katera imata na dimnikih iskrolovnike, in da ta dva stroja nič ne vžigata, da bi bilo dobro, da bi občinska predstojništva prizadetih posestnikov nastopila po poslancih, da naj uprava državnih železnic to vendar enkrat odpravita za nas kmete toli občutni nedostatek na naši progi. Dokler bodo pa vozili na tej progi stroji brez iskrolovilnikov na dimnikih, tako dolgo bomo imeli tudi vedno na pomlad in jesen v času suše požgane travnike, senožeti in gozde poleg železnice. To naj si zapomnijo vsi prizadeti posestniki. Čas že torej, da se skupno enkrat zganemo, kajti ako bomo vedno le roke križem držali in tarnali, nam ne bode prav nič pomagalo! — Globoko, Radovljica, Lesce, Btrznivis niso tako daleč od Podnarta, a žalibog, tamošnji gospod poslanec in podpredsednik Pogačnik dosedaj le ni zapazil, da se nam kmetom tudi tukaj lahko izdatno in uspešno pomaga, a žal novi deželni poslanec, župnik Piber, akoravno kmeta sin, ima za nas kmete toliko smisla, kakor zajec na boben. Zato se obračamo s polnim zaupanjem do Vas, preblagorodni gospod poslanec Ivan Hribar v Ljubljani in Vas prosimo, da nam izposlujete, da pošlje na našo progo oprava državnih železnic v Ljubljano take stroje, po katerih mi kmetje ne bomo več gmotno prizadeti, kakor smo dosedaj, že od časa, kar vozijo na naši progi ti stroji. — Anton Pristov, posestnik v Mošnjah, Andrej Globotschnig, posestnik v Črnivcu.

Gorenjec, 1. 4. 1911

Hiša pred 2 leti čisto prenovljena, zraven vrt, vodovod v veži. Je pri farni cerkvi v Mošnjah, t. j. 10 minut od Brezja, se proda za 4400 K. Jakob Šuštaršič! Mošnje št. 7, p, Radovljica.

Vir: Domoljub, 14. 9. 1911

Mošnje. Naš narodno napredni učitelj v boju za svojo čast. Izobraževalno delo mošenjskega nadučitelja pretežni večini občanov nič kaj ne ugaja. Ker so sadovi njegovega večletnega delovanja v šoli naravnost nezadostni kar se tiče discipline in napredka v najpotrebnejših predmetih, zlasti v branju in pisavi, se je eden izmed občanov celo predrznil tozadevno nezadovoljnost izraziti pismeno višji šolski oblasti. Na to resno in utemeljeno ovadbo pa so je čutil naš nadučitelj in bivši »paradiški vodja« tako silno užaljenega na časti, da je sklenil jo oprati sodnijskim potom. Novembra se je vršila obravnava, pri kateri je bil tožitelj prisiljen odstopiti od tožbe, ker je sodišče izjavilo, da toženec s svojo stvarno ovadbo ni prav nič razžalil tožitelja na časti ter je bil na podlagi tega oproščen. — Mošnjan.

Vir: Domoljub, 30. 11. 1911

1912

Mošnje, Leše in Ljubno. Krajna občina Mošnje se razdruži v tri samostojne krajne občine z imeni Leše, Ljubno in Mošnje, od katerih bode občina Leše obsegala davčno občino Leše in nova občina Ljubno davčno občino istega imena, občina Mošnje pa davčne občine Brezje, Mošnje in Otok. Se soglasno sprejme.

Vir: Domoljub, 1. 2. 1912

Za pet let se na v najem leno posestvo na katerem se redi 4 živine, in 6 prešičev. Leži vse ob državni cesti v Sp. Otoku. Več pri Franc Zalogar, organist v Mošnjah, pošta Radovljica.

Vir: Domoljub, 7. 3. 1912

Mošnje. Kmalu bo minulo poldrugo leto, kar je tukajšnja mlekarna ustavila delo. Škoda za stroje in stavbo! In vendar ne kaže drugače, dokler bo ljudstvo tako lahkomišljeno obračalo hrbet lastni zadrugi, pa poslušalo njene nasprotnike. Na zahtevo večine se ponuja mlekarna v najem ali v prodajo; toda tisti, ki so kdaj imeli pri zadrugi največ koristi in dobička, odganjajo najemnike in kupce. Zato ne ostane drugega zadržnikom kakor na novo se prav resno okleniti mlekarne! Čez mesec dni bo zadruga zopet v lepem tiru in nihče ne bo mislil več na prodajo. Če se pa to ne zgodi, pa naj bodo člani le pripravljeni na gotova doplačila in izgube! — Zadržnik.

Vir: Domoljub, 21. 11. 1912

Mošnje. Bivši nadučitelj Korošec je tu veliko let politično slepomišil s svojo »narodnostjo« ter izkoriščal za liberalizem mošenjsko mlekarne. Sedaj, ko je že davno pobral šila in kopita in odšel na Bohinjsko Belo prodajat svojo gospodarsko modrost, nam pa pošilja svojo boljšo polovico dol begat naše zadržnike, ki mlekarne oddajajo

mleko, in vabit mladi svet na zabave in plese. Naj se vendar ženska izpametuje in naj opusti to, če ne jo bo treba enkrat jasneje poučiti, da je občina že do grla sita te vsiljivosti. Občina ne more trpeti nočnega vasovanja po gostilnah, kjer se brez dovoljenja prirejajo plesi. (»Gorenjec.«)

Vir: Domoljub, 5. 12. 1912

1913

Mošnje. »Slovenski Dom« prinaša v 50. številki dopis z naslovom »Klerikalna mlekarna v Mošnjah jalova«. Dopisnik, ki smrdi po ovčji volni, je pa precej površno poučen o tukajšnjih razmerah. Vprašam ga, kaj je že pozabil, da je mlekarna ustavila obrat na zahtevo vseh na občnem zboru pričujočih članov pred poldrugim letom z namenom, da počaka ugodnejših časov. Te krize v mlekarni pa ni nihče drug zakrivil kot bivši nadučitelj Korošec, ki je kot načelnik mlekarne onemogočil s svojo pogodbo z ljubljanskim Hribarjem občno podraženje mleka na Kranjskem. Kakšno vlogo je sploh mož igral kot mlekarski načelnik in kako tudi kot mladinski odgojitelj, spričuje jasno dejstvo, da je bil prisiljen, se zahvaliti za načelniško čast ter sprejel tudi ponudeno priliko, izbrati si nov delokrog kot odgojitelj. Torej »šomaširčina« mlekarna vam je pri srcu in jo boste z vedno večjo množino mleka podpirali, če pa združno začne delovati, jo boste pa takoj opustili. Prav, si je treba zapomniti! — Dopisnik proslavlja tudi gospo ustanoviteljico, ki tako redno hodi mleko plačevati; nje ne vleče v Mošnje skromni dobiček kupčijski, marveč vse kaj drugega. Saj pač nismo slepi, pa prav dobro vemo, kam pes taco moli. Saj tem potom se je provzročilo pri nas že mnogo, mnogo razprtij med družinami: dopisnik namreč omenja, da je nekega očeta iz Grabna njegov sin posadil na klop tako da je kar obsedel. Zakaj, dopisnik mora že vedeti! Dopisniku gotovo m znano, da je tudi gramofon podvržen postavi v godbeni in plesni licenci po gostilnah. Kvantarskih pesmi pa redno v dopisnikovi družbi v gostilni ne manjka. Kakor spričuje ves smešni dopis, ga je narekovala znana oseba z dolgimi lasmi, pa kratko pametjo. Tako, gospod dopisnik, ako vas je volja, primite še enkrat za pero, jaz imam še nekaj gradiva za vas. Dostavim še, da ima vaš priljubljeni list tako vsebino, da ga po pravici nazivljejo »Svinjski Dom«. Sreča, da je v naši vasi ena sama hiša, katere gospodar je njegov naročnik. Slučajno je dobilo ta list v roke neko dekle, ki ga je pa takoj zmečkalo in neslo v peč. Tako naj bi storili vsi in drugače bi bilo med slovenskim ljudstvom. Skoraj poniževalno se nam zdi, spuščati se v polemiko s takimi ljudmi. Ker pa nad vse predrzno rovanje gotovih oseb v občini le še noče ponehati, končam z željo, naj pričujoče — sicer površno pojasnilo — prispe tudi do ušes predstojnih oblasti.

Vir: Domoljub, 2. 1. 1913

Iz Mošenj se nam poroča: žabe v »Slovenskem Domu« kar ne morejo nehati reglati slave Korošču in njegovi ženi ter smešiti njunih »zaslug« za mošenjsko mlekarno. Zadnji »Domoljub« je sicer skusil osvetliti te izredne »zasluge«, pa le površno. Zato sprejmite v konečno pojasnitev Še tele vrstice, ki naj pribijejo enkrat za vselej, da so vsa hvalisanja Koroščevega delovanja v Mošnjah gole neresnice, nov dokaz, da liberalec v svojem delu išče ledino le sebe in lastno korist, bližnjemu pa hote ali nehote škoduje. — »Domoljub« piše, da je Korošec prvi dal povod, da je mlekarna slednjič ustavila obrat.

To je pribito! Evo zato natančnejšega pojasnila: Največje zapreke pri naši mlekarni je povzročilo prevažanje mleka na oddaljeno železnično postajo, kar je zahtevalo tudi primeroma največje stroške. Zadrugniki so vedno pritiskali na zadrugo, naj mleku cene poviša; a stroški tega niso pripuščali. Kar izbruhne v ljubljanski Okolici štrajk kmetov, ki so sklenili mleko podražiti vsaj za štiri vinarje. Ljubljana je bila kar čez noč brez mleka, ker so se meščani ustavili podraženju. — Tedanji župan Hribar je poskusil podraženje onemogočiti in vzel preskrbovanje z mlekom sam v roke. Pel se je pogajat s posameznimi mlekarnami. Poznal je našega brihtnega načelnika Korošca. Poslal je k njemu svojega tajnika, ki naj ga pregovori, naj sklene z mestom pogodbo za pošiljanje mleka. Korošču se je ponudila kaj lepa prilika, prikupiti se mogočnemu Hribarju in jel je pošiljati na svojo roko mleko v Ljubljano, par dni kasneje pa tudi sklenil pogodbo; dasi se mu je to vsestransko odsvetovalo ter ga je pred tem korakom najresneje svaril pismeno tudi tedanji mlekarski Inštruktor gospod R. Legvart. — Naša mlekarna je tako prva šla Hribarju na lim, za njo pa še brezoviška, in primerno podraženje mleka v ljubljanski okolici in sploh po vsi kranjski kronovini je splavalo za nedogledni čas po vodi. Poleg tega je prišla še slaba letina za krmo; ljudstvo je jelo prodajati molžno živino in usoda mošenjske mlekarnice je bila zapečaten. Med posledicami, ki jih navaja zgodovina naše mlekarnice, je pa bila tudi ta, da je šel Korošec kot mlekarski načelnik v »zasluženi« pokoj. Zakaj edini on ima na vesti tisoče in tisoče kronic, ki bi se stekale v naše zadruge, če bi on ne bil ustrelil kozla s pogodbo v »prid« županu Hribarju, ki je Korošca za to uslugo nagradil z dostojanstvom vodje slovitega zavoda v Paradižu pri Cerkljah. To je pglavitna zasluga Koroščevega za mošenjsko mlekarsko zadrugo, osvetljena tako, da jo lahko spozna vsak še tako priprost mošenjski zadrugar in naj bi bil tudi s kurjo slepoto udarjen. — Vsa drugačna izvajanja o tukajšnjih zadrugnih zadevah so ali škodoželjno zavita ali kar naravnost lažniva. O Korošču pa naj zadostuje izjava nekega prav resnega poznavalca naših občinskih razmer v besedah: »Korošec je bil precej težka coklja za pravi napredek v mošenjski občini.«

Vir: Domoljub, 9. 1. 1913

Nove kranjske občine. Cesar je potrdil sklepe deželnega zbora, po katerih postanejo Polje v občini Toplice na Dolenjskem, Mošnje, Ljubno, Leše in Velesovo samostojne občine.

Vir: Gorenjec, 10. 1. 1913

Ogenj. V Mošnjah pri Radovljici je dne 13. t. m. zvečer pogorelo gospodarsko poslopje posest. Valentinu Remicu. Ogenj je vpepelil poslopje z vsem v njem se nahajajočim senom in gospodarskim orodjem. Škodo cenijo na 1500 K, zavarovan pa je bil za 800 K.

Vir: Domoljub, 27. 2. 1913

1915

Župnik Janez Krst. Trpin, ki je umrl v nedeljo v Mošnjah na Gorenjskem, je bil rojen 30. avgusta 1868 v Železnikih. V mašnika je bil posvečen 23. julija 1892 in je služboval kot kaplan v Trziču do leta 1896. in na lgu do leta 1897. in kot beneficijant v Šmartnem pri Litiji do leta 1902. Istega leta je dobil župnijo Mošnje, kjer je ostal do svoje prerane

smrti. Z neumornim dušnopastirskim delovanjem je ves čas združeval plemenito skrb za gospodarski napredek župnije; zato je ustanovil izobraževalno društvo in posojilnico. Več let je bil tudi sourednik nabožnega lista »Glasnik najsvetejših Src«. Svoje delovanje pa je posvetil z zgledno potrpežljivostjo, s katero je prenašal svojo dolgotrajno bolezen. Blagega pokojnika priporočamo v pobožen spomin.

Vir: Slovenec, 25. 8. 1915

V Mošnjah je umrl č. g. župnik Ivan Trpin, katerega je zadnjo sredo 52 duhovnikov spremilo k pogrebu. Pokojnik je bil zelo vnet za lepoto hiše božje in za napredek ljudstva. Imel je bistro glavo, plemenito srce in železen značaj. N . p. v. m.

Vir: Gorenjec, 27. 8. 1915

Župnija Mošnje na Gorenjskem je podeljena č. g. Frančišku Bleiweis-u.

Vir: Domoljub, 9. 12. 1915

1916

V tolažbo dvema družinama. Iz Rusije sta došli dve dopisnici v Mošnje pri Radovljici (Gorenjsko). Naznanja se, da se nahajata vojak Andrej Zupan (ujet 19. maja 1915) in Ignacij Valjavec (ujet 5. novembra 1915) v ruskem ujetništvu, in sicer prvi v kurski guberniji, drugi v azijski Rusiji. V Mošnjah pa teh vojakov ne poznajo. Sorodniki imenovanih naj se torej zglase pri posestniku g. Andreju Globočniku, Mošnje, p. Radovljica, da se jim izroče natančni naslovi in podatki.

Domoljub, 29. 6. 1916

1918

Kdo izmed vračajočih se ujetnikov more kaj povedati o pogrešanem Andreja Globočnik, domobranski polk 4., 16. stotnija. Pogreša se od leta 1914. Nazadnje je bil v Karpatih. Pojasnila proti odškodnini prosi Andr. Globočnik, Mošnje, pošta Radovljica.

Vir: Domoljub, 6. 6. 1918

V mošenjski župniji se je narodni praznik ujedinenja prav slovesno vršil na Brezjah in v Mošnjah. Deklet v narodnih nošah je bilo toliko, da so odposlale še v Radovljico zastopništvo v ovenčanem vozu z najlepšim parom konj. Popoldansko slavnost je v Mošnjah povišal govornik dr. Šiler iz Ljubljane, kateremu so po krasnem govoru pevke v narodnih nošah za odhodnico zapele prav navdušeno: Lepa naša domovina. Na predlog krajevnega tajnika se ie izrekla navdušena pohvalna resolucija za pravočasno ujedinenje in ogorčen protest zoper invazijo Italijanov. Na Brezjah so ustanovili ta dan Orla.

Vir: Domoljub, 26. 12. 1918

1920

Vlom v grad Podvin. V grad Podvin pri Radovljici, last Margarete Polygnac, je bilo vlomljeno. Tat je odnesel za 5000 kron raznega blaga. Storilec je neznan.

Vir: Jutro, 7. 10. 1920

1922

Prikrojevalni tečaj za krojačice v Mošnjah pri Radovljici, Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani otvori 16. oktobra ženski prikrojevalni tečaj v Mošnjah pri Radovljici. Še neprijavljene interesentinje naj svojo udeležbo takoj prijavijo pri Uradu Ljubljana, dne 2. oktobra 1922.

Vir: Domoljub, 4. 10. 1922

1923

Hiša v Mošnjah na prodaj v kateri je že več let dobro idoča gostilna Pripravna je tudi za vsako drugo obrt. Cena nizka. Pojasnila daje Val. Remic, Mošnje št. 33, p. Radovljica, Gorenjsko.

Vir: Domoljub, 21. 2. 1923

Lepo posestvo v Mošnjah naprodaj: 2 hiši z elektr. lučjo in gospodarskim poslopjem, v dobrem stanju, velika njiva, najlepša lega, več gozdov, travnik i. t. d. Več pove lastnik V. Remic, Mošnje, p. Radovljica.

Vir: Domoljub, 5. 9. 1923

1924

Lepo posestvo z mlinom, njiva 8 mernikov posetve, gozd, vrt, vsa gospodarska poslopja v dobrem stanju, redi se lahko dve govedi in štiri prašiče, blizu Radovljice, se ceno proda. Pojasnila daje Anton Dolinar, Mošnje 32, pošta Radovljica.

Vir: Domoljub, 14. 5. 1924

Mala kmetija, na kateri se lahko redita 2 glavi živine, je na prodaj v Mošnjah št. 33. Cene pove Ivan Remic, Mošnje št. 34, pošta Radovljica.

Vir: Domoljub, 23. 7. 1924

V najem se odda ali proda mala kmetija z vsem inventarjem ter sad. vrtom in gozdom v Sidražu 8 nad Kamnikom. Ceno pove Iv. Remic v Mošnjah št. 34, pošta Radovljica.

Vir: Domoljub, 23. 7. 1924

Iz Mošenj. Od tukaj dojde »Domoljubu« malokdaj kako poročilo; pa če ima biti žalostno kakor tole, naj ga raje ni! V nedeljo večer, ko so ljudje ravno pospali, jo razsvetlil plamen lesenega, s slamo kritega, s senom napoljnega Kupčevega poda vas in vso okolico. Kmalu sta mu pomagali še slamnati strehi Kupčeva in Nečemrova. Na Brezjah so mislili da gore cele Mošnje. Od vseh strani so drveli gasilci skup. Najbolj smo so čudili hitrosti

spretnih Radovljičanov. Kar je gorelo, to se ni dalo več pogasiti. Po par metrov proč so bilo tri hiše. Tonejovo, kakor pravi gospodar sam, je rešil g. Broščar. Pernušova je ostala po zaslugi tistih, ki so stokrat pogasili ogenj na Pustotnikovi hiši. Če bi bila ta zgorela, potem bi bil brž ogenj pri Pernušu, Nastranu, cerkvi in na drugi strani pri Nacu, Čevljarju, v župnijskem podu. Dobro, da ni bilo vetra in da nam je dr. Lampe oskrbel vodovod. Škode ima Kupka 600.000, Nečemer 400.000 dinarjev. Pa tudi Pustotnik veliko. Zavarovana sta bila oba pogorelca skup za 5.000 dinarjev. Pogorelo jim jo vse. Nečemrovim celo ves denar, ki so ga z dninami prislužili. Lopo bo, če se jih kak dobrotnik spomni.

Vir: Domoljub, 23. 7. 1924

1925

Novi župan. Občina Mošnje je po dolgem času zopet prešla v tabor SLS. Izvoljen je za župana g. Silvester Pangerc, posestnik s Spodnjega Otoka. Svetovalci so vsi pristaši SLS.

Vir: Domoljub, 6. 8. 1925

Prodajam posestvo na katerem se rodi dvoje govedi. Gospodarsko poslopje v dobrem stanju. Zraven hišo obširen sadonosni vrt, dve njivi in gozd. Cena nizka. Kje, pove Ivan Pintar, Mošnje št. 33, p. Radovljica.

Vir: Domoljub, 20. 8. 1925

1926

Mošnje. V nedeljo smo uprizorili igro Domen. Na Miklavžev večer so povabljeni otroci v prosvetno dvorano. Da ne bodo otroci na Brezjah prikrajšani, pride Miklavž tudi tja. Imamo novega šolskega upravitelja Nik. Prestor, ki je vnet sadjar. Prejšnji je odšel za upravitelja v župnijo sv. Petra v Ljubljani. Tu je zapustil trajen spominek: Vpeljal in urejal je okrajno drevesnico. Zdaj se okrožje Kranjska gora odcepi. Za dosedanjo se pomoč se naša drevesnica odkupi z lepim številom sadik. Sava je odnesla še en del otoškega mostu. Med Kranjem in Žirovnico (Moste) ima Sava samo železniški most pri Globokem v naši župniji. Brezje ima zdaj postajo Radovljica.

Vir: Domoljub, 2. 12. 1926

1927

Mošnje. Pred 16 leti je zapustil 13 letni Janez Zupan domovino. Šolal se je v Italiji. Franciji in Angliji. Zdaj se je vrnil kot jezuit, doktor in mašnik. Ganljiv je bil sprejem, še bolj slovo, ki je prehitro prišla. Samo petkrat nam je maševal, pa je spet odšel v tujino, da se pripravi na ruski misjon. Kako prijetno smo se imeli v njegovi družini po novi maši. Bili smo vsi eno. — Kako vse drugače je bilo na volivnih shodih SKS in SDS. Vpitje, prerekanje, grožnje, trganje srajc. Na shodu SLS v Radovljici smo bili vsi dostojni, čeprav nas je bila cela četa.

Vir: Domoljub, 8. 9. 1927

1927

Proda se voz na štirih kolesih, še dobro ohranjen. – Franc Zupan, Mošnje 32., p. Radovljica.

Vir: Domoljub, 8. 3. 1928

1930

Posestvo 24 mernikov — posetve, gozd, hiša, gospodarsko poslopje, sadni vrt, v hiši električna napeljava, blizu Brezij na prodaj. Poizve se pri Franc Zupan, Mošnje 30, p. Radovljica.

Vir: Domoljub, 9. 4. 1930

Prodam posestvo, gospodarska poslopja, v hiši elektrika, sadni vrt, gozd in njiva. Več pove Matevž Peternelj, Mošnje p. Radovljica,

Vir: Domoljub, 14. 5. 1930

Vir: Gostilničar, 15. 6. 1930

1931

Mlatilnica na ročni ali motorni pogon še v dobrem stanju se proda za 500 Din. Globočnik Anton, Mošnje 17., p. Radovljica.

Vir: Domoljub, 8. 7. 1931

1933

Mošnje. Krstov je bilo lani pri nas 25 in v Ljubljani 5. Porok na Brezjah 169, v Mošnjah 3 in v Ljubljani 8. Pokopov v Mošnjah 9 in na Brezjah 8. Prebivalcev ima fara 1150.

Vir: Domoljub, 18. 1. 1933

Malo posestvo na prodaj v Mošnjah št. 33, pošla Radovljica, Gorenjsko.

Vir: Domoljub, 15. 2. 1933

Vlak je povozil tri krave. Vlak, ki vozi iz Jesenic proti Ljubljani, je med postajama Radovljico in Otočami blizu čuvajnice 49 povozil tri krave posestnika Reša, ki so pastirjem ušle na nasip. Na progi je bilo v usodnem času osem glav živine. Pet krav je še v zadnjem hipu uteklo, tri pa je vlak zagrabil.

Vir: Domovina, 15. 6. 1933

Mošnje. Društveno življenje se je pri nas po volitvah precej razgibalo. Oživila sta zlasti gasilno društvo in podružnica Kmetijske družbe, in to na pobudo delavnega nacionalnega organizatorja šolskega upravitelja g. Nikolaja Prestorja. Društvi vodijo zdaj narodno zavedni ljudje, kar nam jamči, da bosta uspevali. — Dne 8. t. m. se je vršil občni zbor podružnice Kmetijske družbe. Na zboru se je jasno pokazalo, da grozi društvu propad, ako ne primejo za delo sveže in zdrave moči, pripravljene za vsak trud in vsako žrtev. »Domoljub« od 29. p. m. je poročal: »Odbor kmetijske podružnice je imel v nedeljo sejo z volitvijo načelnika. Kako smo ponižni. Nihče ni sprejel te časti.« Lepo je biti ponižen, a prepričani smo, da pri pisanju gornjih vrstic ni vodila ta čednost »Domoljubovega« dopisnika, kajti na občnem zboru se je pokazalo vse drugače. To nam izpričujeta velika udeležba in čudna izjava bivšega načelnika g. Antena Globočnika: »Inteligentje nam niso potrebni, ker bi le škodovali kmetu!« Popolnoma umestno mu je odgovoril g. Prestor: »Podružnica ni privilegij posameznih posestnikov, ampak ustanova, ki naj deluje s pomočjo vseh v korist vseh v njej združenih, v korist naroda in države.« Da bo slika popolna, naj omenimo še to-le: Po preosnovi Kmetijske družbe v Ljubljani v zadrugo se je število družbenih članov v Mošnjah zmanjšalo od 75 na 14; potem je 25. novembra naraslo na 20, a 8. t. m. na 27. Porast članstva je delo g. Prestorja. Nehote se nam vsiljuje misel, kaj je delal prejšnji odbor, da kljub velikemu zanimanju naših občanov podružnica ni uspevala in da število članov ni doseglo niti po pravih zahtevanega najnižjega števila (20). Ponižnost gotovo ni temu vzrok. Naj bo kakor že, veseli nas le dejstvo, da so se našli ljudje, ki so zahtevali preureditev in obnovitev in da se je društvo postavilo na zdravo podlago.

V torek dne 5. t. m. je bil Miklavžev, večer za šolsko mladino, ki je bila obdarovana brez prispevkov staršev. To res lepo akcijo in organizacijo je vodila ga. Prestorjeva, članica Sokola. Mladina kakor starši go ji za trud hvaležni. — Pred kratkim je bil izreden občni zbor Sokola. Ostra debata je dovedla do nesoglasij, ki pa se morajo izravnati.

Vir: Domovina, 21. 12. 1933

1934

Nudim pleve, ajdove in deteljne. Ponudbe z navedbo cen je poslati na Ant. Globočnik. Mošnje 17, p. Radovljica.

Vir: Domoljub, 4. 1. 1934

Mošnje. Sveti misijon. Koncem preteklega meseca smo imeli v naši župniji misijon, ki so ga vodili gg. lazaristi iz Ljubljane. Udeležba je bila prav velika. Krasni govori nam bodo ostali za vedno v spominu. Čas za misijon je bil zelo primeren, ker nam sneg in mraz še nista pustila, da bi se mudili pri zunanjem delu. Nad vse ganljiv je bil prizor sprave pred Najsvetejšim, ko je vsa župnija nanovo obljubila zvestobo Kristusu in njegovi Cerkvi. Praktičen sad misijona je na novo ustanovljeno Apostolstvo mož in fantov. Priglasilo se je že nad 30 mož in fantov. Gotovo se jim bodo pridružili še mnogi drugi. Gospodom misijonarjem in g. župniku se farani najlepše zahvaljujemo za to, da so nam omogočili sv. misijon.

Vir: Domoljub, 7. 3. 1934

Mošnje. Društveno življenje. Kakor priroda v bujnem pomladanskem zelenju se je tudi naše društvo po daljšem mirovanju prebudilo k novemu življenju. Vemo, da bi nekateri radi videli, da bi društvo za vedno zaspalo, toda mi tega ne pustimo, ker se dobro zavedamo, da poštena krščanska izobrazba daje najboljše poročstvo za srečo celega naroda in posameznika. Zato, fantje in dekleta, le krepko naprej po poti, ki ste jo nastopili. Ta pot je prava! - Na cvetno nedeljo smo igrali igro »Na dan sodbe«. Zadnjo nedeljo je bila na vrsti vojna drama »Rožmarin«. Za zaključek sezone pripravljamo nekaj veselega, da se bomo po stari šegi poslovili od muhastega aprila. Se v pogledu godbe bo treba kaj ukreniti, potem bomo pa lahko v prihodnji sezoni izvršili ves mnogo dobrega.

Vir: Domoljub, 25. 4. 1934

Mošnje. Igra. Prostrana društvena dvorana že dolgo ni sprejela toliko občinstva, kakor v nedeljo, 30. sept. pri igri »Izod Golice«. Igralci so svoje vloge rešili izborno. Vsi pa, ki igre še niste videli, pridite v nedeljo, 14. okt. ob 3 popoldne k ponovitvi igre!

Vir: Domoljub, 10. 10. 1934

1935

Mošnje. Igra. Dekl. Marijina družba slavi letos svojo 35-letnico. Ta jubilej hoče proslaviti z igro »Dve materi«, v nedeljo 24. in na praznik 25. marca ob 3 pop. v župnijski dvorani. Igra je tako lepa, da vam ne bo žal, če si jo ogledate. Zlasti so vabljeni sosednje Mar. družbe. Vstopnina je krizi primerna.

Vir: Domoljub, 20. 3. 1935

Mošnje. Evharistični križ. Naši možaki so postavili 15 m visok spominski križ na najvidnejši prostor v župniji. Da je še bolj očiten, so ga s svrzlimi barvami prepleskali. Da bo viden tudi v temnih nočeh, ga bodo vsaj v bolj prazničnih dneh električno razsvetljevali. Sedaj se pripravljamo na slovesni blagoslov, ki bo na Cvetno nedeljo (če

bi pa takrat vreme nagajalo, pa na velikonočno) zvečer. Ob 7 bo šla svetoletna procesija z lučkami iz mošenjske v otoško cerkev, ob kateri stoji svetli križ. Po končanih molitvah se bodo zunaj vrstili govori s pesmimi in venčani križ se bo slovesno blagoslovil. — Mošenjske deklice so ob proslavi materinskega dne zaslužile 170 Din in ves znesek poslale za evharistični kongres.

Vir: Domoljub, 10. 4. 1935

Mošnje. Prosveta. Eno tistih redkih društev, ki ni bilo deležno razpusta je bilo naše. Še z večjo vnemo stopa v novo sezono, ki jo otvori v nedeljo dne 22. t. m. ob 3 popoldne z lepo narodno igro »Zagorski zvonovi«. Ime je gotovo vsem bralcem »Domoljuba« dobro mano iz njegovega listka. Pred igro bo moški zbor zapel nekaj narodnih, na kar bo imel slavnostni otvoritveni govor eden društvenih odbornikov. Naj bi prirediteljev po udeležbi ne zaostajala za lansko otvoritveno. — Občni zbor društva bo naslednje nedeljo 29. t. m. ob isti uri. Vsi dosedanji člani ostanite zvesti in pripeljite s seboj še druge, ki jim je pri srcu povzdiga društva, ker v slogi je moč. S podvojeno silo gremo na delo.

Vir: Domoljub, 18. 9. 1935

Brezje. Novice. Tudi pri nas je ustanovljena krajevna organizacija JRZ. 15. septembra 1935 je bil izvoljen odbor za občino Mošnje-Brezje. Izvoljeni so bili: Avsenek Anton, Vrbnje, predsednik; Marčun Ivan, Ljubno, podpredsednik; Škofic Ciril, Brezje, tajnik; Pristav Alojzij, Mošnje, blagajnik, in petnajst odbornikov. — Na praznik Kristusa Kralja bo kal. prosvetno društvo priredilo lepo, s slikami opremljeno predavanje o evharističnem kongresu in Marijini poli z Brezij v Ljubljano. Vršilo se bo v samostanski dvorani ob 11., dopoldne in popoldne ob pol 3. Vsi, ki ljubite evharističnega Kralja in njegovo Mater, se boste gotovo v lepem številu odzvali vabilu.

Vir: Domoljub, 23. 10. 1935

Dne 16. novembra letos je minulo 50 let od tedaj, ko je kranjski rojak, tukajšnji župnik, graditelj Marijinega svetišča na Brezjah, Franc Kumer poročil v Mošnjah dva para, ki sta dočkala srečno zlato poroko. Ena zakonska dvojica živi pri Nastranu v Mošnjah, druga pa v Vrbnjah. Oboji so še marljivo delavni, kakor so bili celo življenje. Mošenjčana Lovrenc in Ivanka Jane sta zredila in izpeljala na pot življenja osem, Vrbenčana Anton in Katarina Vovk pa sedem pridnih otrok, pred seboj pa sta poslala prva dva enega, druga dva pa 3 angelce, da pripravijo pot slavljencem, sorodnikom . . . in nam voščilcem.

Vir: Gorenjec, 23. 11. 1935

Mošnje. Dve zlati poroki isti dan v isti župniji. Oni mesec sta v župniji Mošnje na tihem obhajala 2 para zlati poroki. Poročal je pred 50 leti na isti dan mošenjski župnik Kumer Franc, kranjski meščan. V vasi Mošnje št. 11, pri Nastranu, sta jo skromno obhajala Lovrenc Janc, radovljiški rojak in mošenjčanka Ivana Globočnik, v vasi Vrbnje št. 14 pri Cvirnu, pa Anton Vovk, rojen v župniji Lesce, in Katarina Jerala s Češnjice v občini Ovsiše. Prva dva imata 8, druga dva pa 7 živih otrok. V večnost sta poslala prva dva pred seboj enega, druga dva pa tri, vsi pa vse v angelski nedolžnosti. Slavljenci žele k njim, župljani, ki slavljencem čestitamo, tudi!

Vir: Domoljub, 18. 12. 1935

1936

Občinske volitve v Mošnjah. Kr. banska uprava je razpisala volitve novega občinskega odbora v Mošnjah. Vršile se bodo februarja 1936 v Romarskem domu na Brezjah. Bivša JNS je nasilno združila tri samostojne občine: Mošnje, Ljubno in Leše v eno občino, ko je naš voditelj dr Korošec dal ljudstvu možnost, da si samo izbere in določi meje občinam, se je od Mošenj ločila Dvorska vas in priključila novoustanovljeni občini Begunje. Mošnje imajo sedaj okrog 1900 prebivalcev in 600 volivcev. Volilni boj je obojestransko zelo živahen. Dosedanji občinski možje čutijo da bodo prav kmalu morali v kot, ker nimajo več razpolago bajonetov in puškinih kopit se na vse mogoče načine nudijo, da bi ostali na krmilu. Naši ljudje le še preveč dobro pomnijo, kaj jim je prinesla vsemogočna JNS. Zvesti svojemu voditelju v letih najhujšega zatiranja, tudi sedaj ne bodo nasedli lažnivim obljubam in podtikanjem onih, ki so se pred leti bahali, da imajo oblast za seboj. Zato trdno pričakujemo, da bodo volitve februarja v Mošnjah velika manifestacija svobode in pravičnosti.

Vir: Domoljub, 9. 1. 1936

Občinske volitve v Mošnjah. Ko so naši občinski možje imeli zadnjo sejo, so se pri odhodu še zadnjič ozrli na občinski dom in nekateri zaskrbljeno izrekli: »Danes smo bili najbrže zadnjikrat skupaj.« Da, zadnjikrat ste biti skupaj. Zakaj, strašno hitro se bliža 2. februar, ko si bomo svobodno izvolili v občinski odbor može dela in ne mož, ki znajo samo obljubljeni in groziti, potem pa vse njihovo delo obstoja v maščevanju nad nasprotniki. Pri volitvah bosta nastopili dve listi. Naša JRZ je postavila za nosilca svoje liste gosp. Pangerc Silvestra, posestnika iz Spodnjega Otoka, ki uživa spoštovanje in zaupanje v vsej občini. Na njegovi listi so sami pošteni in ugledni možje, ki ne poznajo demagoških fraz in zato tudi s kakimi mamljivimi obljubami ne hodijo med nas, bodo se pa resno poprijeli dela za gospodarski podvig občine. Pripadniki bivše JNS pa so postavili za kandidata dosedanjega gosp. župana Valentina Tonejca, posestnika iz Spodnjega Otoka. Danes, ko imamo vlado, ki nam je prinesla svobodo, ki zahteva, da zakon vsi spoštujemo, se nam ni treba bati groženj o odpustu iz službe, groženj, da se ukine plačevanje pokojnine; ne bo se nam več treba bati denarnih kazni in ječe. Na svobodnih volitvah bomo javno povedali, da ne maramo za župana tistega, ki je bil izvoljen pod proslulim JNS režimom. Prav je, da bodo volitve javne, bomo vsaj vedeli, kdo še odobrava nasilje zloglasne JNS, ki so bila pri nas divja kot malo kje. Tako so z raznimi grozilnimi pismi skušali onemogočiti vsako delo prosvetnega društva na Brezjah, češ da je napoti drugemu pri občini privilegiranemu društvu. Nasilje se je vprizorilo tudi nad prostovoljno gasilsko četo v Mošnjah ker je bila večina članov naših pristašev. V novembru 1933 je gasilska organizacija pravilno sklicala občni zbor kot vsako leto in podvinski graščini. Sresko načelstvo pa je proti volji večine članov določilo, da se občni zbor mora vršiti v šoli. Odlok od sreskega načelstva je prišel tako pozno, da ni bilo mogoče o tem pravočasno obvestiti člane. Šlo je seveda samo zato, da so lažje iztrgali organizacijo iz naših rok. O naših ljudeh je gosp. župan dajal oblastem zanimiva spričevala, tako je dne 9. aprila 1934 dal Finančni kontroli v Radovljici spričevalo za gospoda Mirka Finžgarja na Brezjah, ki je ugleden v celi občini, znan in spoštovan v

vsej Sloveniji. To spričevalo se dobesedno glasi: Notri imenovani je v premoženjskih razmerah zmožen, njegov sloves je občini nepoznan, ker ni član JNS. — Sledi pečat, podpis predsednika občine in delovodje. Pri javnih delih so bili zaposleni izključno JNS privrženci, mnogi taki, ki niso bili nujno potrebni. Teh in premnogih drugih krivic ne bomo pozabili nikoli.

Gosp. župana upravičeno skrbe volitve, ker nima več na razpolago mogočnega agitacijskega aparata. Vendar pa se govori, da se še sedaj, ko vlada zahteva spoštovanje zakona od vseh, on pozablja na paragrafe zakona o občinskih volitvah. Zato na tem meslu vprašamo gosp. župana, ali je res, da kot načelnik mlekarske zadruge v Zgornjem Otoku grozi, da ne bodo jemali mleka od onih, ki ne bodo njega volili? Ali je res, da nekaterim brezposelnim obljublja delo, ako ga bodo volili? Če je to res, potem naj ve, da njegove grožnje in obljube danes nimajo več moči. 2. februar bo na razdiralno delo JNS-arjev za vedno udaril pečat: Nikoli več!

Vir: Domoljub, 15. 1. 1936

Pri občinskih volitvah v Mošnjah bomo volili Tonejca. Mošnje, januarja. - »Gorenjec« se je lani 9 novembra vrgel na naše gasilce in je po starem še izza avstrijskih časov znanem načinu napadel »inteligentnega akademika«. Skoro ni vredno odgovarjati temu mah znanemu listu na njegova zavijanja a vendar mu moramo povedati, naj se pri svojem pisanju pazi sicer bomo iz raznih kronik spravili v javnost marsikaj, kar ne bo vseč nekaterim negovim ovčicam in priganjačem iz naše občine. Kdor pozna razmere v gasilski četi v Mošnjah in kdor zna biti nepristranski, mora ugotoviti, da je novo vodstvo naših gasilcev vsaj toliko zmožno kakor prejšnje, če ne še bolj, da uživa med občani popolno zaupanje, ker je delavno in odklanja vsako osebno borbo. Sedanje vodstvo ni vseč le častihlepni godrnjačem, obrekujejo vsakogar brez izjeme, če ne trobi v njihov rog in če ne pleše, kakor nam gode njihova obrabljena in prav nič uvaževana lajna.

Tudi volitve zanimajo »Gorenjca«. V letošnji prvi številki navaja osebnosti, znane iz časa zadnjih občinskih volitev: g. Kristana, takrat šolskega upravitelja v Lešah, danes v Adlešičih, g. Avseneka Jožefa, veleposestnika iz Vrbenj (toda nam je znan samo g. Anton Avsenek iz Vrbenj, med tem ko g. Jožef Avsenek gospodari na Brezjah), g. Langusa Jakoba, posestnika iz Peračice in g. Antona Gabrijelčiča, sina Marije, gostilničarke na Brezjah. Čudimo se le, da »Gorenjec« teh mož ne prišteva kar naravnost med mučenike! Mi bi mu ne nasprotovali - zakaj naše ljudstvo zna dobro ločiti »mučenika« od mučenika. Vsa ta imena se navajajo v zvezi z bližajočimi se občinskimi volitvami, toda glasilo iz Kranja povemo v obraz, da je vse njegovo pisarne brez uspeha, ker bo njemu nevšečni sedanji župan mošenjske občine g. Valentin Tonejc dne 2 februarja zmagal z večjo večino kakor leta 1933.

Pa tudi g. dr. Šmajdu, odvetniku iz Radovljice, povemo na uho, naj ne bo 2. februarja preveč razočaran, če njegova govorniška sposobnost ne bo deležna uspeha, zakaj boriti se proti človeku, kakor je g. Valentin Tonejc, je brezuspešno, ker je nad sedem let kot župan vzorno vodil in upravljial našo občino - česar tudi njegovi nasprotniki ne zanikajo. Naši volilci so preudarni možje in fantje ter znajo razlikovati delo g. Tonejca, ki je nad sedem let kakor oče skrbel za nas, od dela g. dr. Šmajda — delo g. dr. Šmajda za našo občino namreč obstoji v tem, da je na shodih napadal našega priljubljenega župana. Mošnje bodo 2. februarja dokazale, da je naš kmet razsoden volilec, ki ne

glede na strankarske krilatice zahteva na vodstvu občine treznega in preudarnega gospodarja, kakršen je naš g. Tonejc.

Vir: Domovina, 16. 1. 1936

Možje naj gospodarijo. (K volitvam v Mošnjah). Tudi občina Mošnje, kjer so bili župani vedno ugledni gospodarji, ki so sprejemali vodstvo občine vedno po daljšem in resnem preudarku in, ki jih je ljudstvo s polnim zaupanjem in svobodno pojavljalo na to mesto, Tudi naša občina je bila leta 1933 žrtev krute JNS. Takrat je bil na listi JNS izvoljen g. Valentin Tonejc s 27 glasovi večine. Mi smo postavili tedaj za nosilca naše liste gosp. Antona Gabrijelčiča z Brezij. Zabranjena nam je bila prav vsaka agitacija. Pod okni so prilizovali in nas hodili ovajat. Posebno se je odlikoval pri tem »nacionalnem« poslu neki akademik v občini. - Avsenek Anton z Vrbenj je bil na podlagi ovadbe z dopisom sreskega načelstva v Radovljici z dne 13. oktobra 1933 št. 11.075/33 obsojen na tisoč dinarjev globe ali deset dni zapor, Gabrijelčiču Antonu so bili zaplenjeni vsi agitacijski plakati v trenutku, ko je prestopil prag domače hiše, potem se je pa za svoj »zločin« še moral zagovarjati v Radovljici. Predsednik volivne komisije je bil mošenjski šolski upravitelj gosp. Nikolaj Prestor. Pri urejanju volivnega lokala je nosilec JNS liste napravil o našem zastopniku v volivni komisiji žaljivo opazko: »Tu je pa za razbojnike.« Janezu Resmanu, zastop liste g. Gabrijelčiča, -temu dolgoletnemu županu in bratu pokojnega Vinkota Resmana, predsednik niti stola ni ponudil. Da tako ni mogel voditi natančne kontrole, je jasno. Vsakemu svojemu pristašu, ki je prišel v volivni lokal, so na željo takoj ustregli s podatki o poteku volitev, le naš predstavnik, ki je bil član volivne komisije in je po zakonu za to imel pravico, je bil vedno zavržen. Zunaj se je vršila agitacija, kot da se norčujejo iz zakonov: Nekemu podjetniku, ki pogosto prevaža težke tovore po občinskih potih, je bilo obljubljeno, da mu ne bo treba plačevali občini vsakoletnega visokega zneska radi prekomerne uporabe občinskih polov, ako voli gosp. Tonejca. Kaj je tem ljudem zato, če je občina ob lep dohodek, samo da pri volitvah zmagajo! - tako so agitirali takozvani nacionalisti, po poštene ljudi pa, ki so se upravičeno zgražali nad njihovim početjem in kljub nasilju volili po svojem prepričanju, so zmerjali s punktaši, ki jih je treba kar pobiti, jim grozili z orožniki. S takimi grožnjami sta se odlikovala posebno dva odbornika iz Brezij in Leš. Če sla bila le dva naša skupaj, so ju že razgnali. Navzlic tolikšnemu pritisku so »zmagali« le s 27 glasovi večine, 247 proti 274. Po sijajni »zmagi« se je pričelo maščevanje. Cela vrsta naših fantov, celo nekatere ženske, je bilo klicanih v Radovljico. Mnogi so bili radi umazanih ovadb obsojeni na zapor. — Naše so na občini dosledno prezirali. Tako so nekemu občanu odbili prošnjo, ker je nosil znak evharističnega kongresa. »Glej ga, ta je tudi klerikalec, ker nosi znak,« so rekli. Dva dni po tem srečanju je dobil od občine prošnjo zavrženo. — Na vprašanje nekega našega somišljenika, zakaj v njegovi vasi ni nihče zaposlen pri javnih delih, je gosp. župan odgovoril: »Pri vas ni brezposelnih.« Ali so morda brezposelni njegovi gospodje odborniki? Ali je morda brezposeln celo kateri član občinske uprave? Nekateri od teh so pri javnih delih lepo služili. - Naj povedo, ali so koruzo, ki jo je poslala banška uprava za najpotrebnejše v občini, res prodajali po višji ceni, kot je bilo dovoljeno, a ne revnim, temveč celo trgovcem? Kar neverjetno se slišijo govorice, ki pa jih do sedaj še nihče ni preklical, da so to koruzo celo konji zobati. To so stvari, ki glasno kličejo po ozdravljenju. Zato bomo 2. februarja vsi odločno izjavili svojo zahtevo, da hočemo pri vodstvu občine može, ki imajo čiste roke in nesebične namene.

Vir: Domoljub, 22. 1. 1936

Izid občinskih volitev. V nedeljo so bile v devetih občinah dravske banovine občinske volitve. V Lescah je zmagala napredna lista z nosilcem Pavlom Olipom; dobila je 178 glasov, a JRZ je kljub vsemu pritisku zbrala komaj 94 glasov. Leščani so s tem odločno pokazali, da ne marajo v občini razdora, ki ga jim hočejo vsiliti novodobni slovenski radikali.

Vir: Domovina, 23. 1. 1936

Kaj je resnica in kaj obrekovanje? Mošnje, januarja. - Na gnusne izmišljotine in napade na mojo osebo tako v časopisju kakor tudi na shodih, ki jih je priredila JRZ, pojasnim vsem dostojnim volilcem občine Mošnje kakor tudi slovenski javnosti nastopno:

Nisem imel namena oglasiti se pred javnostjo, ker smatram, da so volitve občinskega odbora popolnoma interna zadeva občine in občanov, toda moji nasprotniki so se v svoji onemoglosti poslužili časopisja in shodov ter zlili vso gnojnico svojih posod na mene.

Raznesli so polno besed in podtikanj, ki so same prazne marnje in ne nudijo prav nobenega dokaza, da bi storil ves dolgi čas svojega županovanja v občini Mošnjah karkoli, kar bi bilo v škodo občine in občanov. Vse moje javno delo je pač javna knjiga, ker lahko vsakdo vidi in pogleda, kaj sem poleg uradnih dolžnosti kot predsednik občine delal za občane v splošno korist naših kmetov, obrtnikov tudi izven županovanja. Vsi dobro misleči občani to tudi spoznavajo ter so me zaradi tega pozvali, da prevzamem mesto nosilca liste za volitve dne 2. februarja. Ker sem to storil, je po koncu ves Izrael. Šele zdaj spoznavam, koliko v naši občini pomenim, kajti neki pregovor pravi »da ni slab sad, ako se zaletavajo vanj ose in sršeni«.

Vprašam vse one gospode, ki imajo skomine po predsedniškem mestu v občini, zakaj Vas ljudstvo ni pozvalo, da prevzamete mesto nosilca na svoji listi in zakaj se skrivate za g. Pangercem, ako je vsa občina za vami. To je dokaz, da niste storili ljudstvu ničesar koristnega, in Vam povem, da mi z vsemi obrekovanji ne morete omajati zaupanja, ki ga ima ljudstvo do mene. Vsi prazni očitki, ki jih naslavljate na mene, zadenejo Vaše somišljenike. Samo en primer:

Na shodih in po občini se raznašajo neke fotografirane izjave, ki sem jih poslal finančnemu oblastvu v Radovljico uradno. In kaj je na tem?

Gostilničar Mirko Finžgar na Brezjah je hotel potočiti sod vina, ne da bi plačal občinsko, banovinsko in državno trošarino, pa ga je pri tem zasačil organ finančne kontrole v Radovljici. Kakor običajno pozove oblastvo občino, da poda izjavo o glasu prizadetega, v tem primeru o gosp. Finžgarju.

Jaz sem s svojo izjavo rešil g. Finžgarja, da ni bil kaznovan zaradi tihotapstva. Pa se vzlic temu zgraža vsa JRZ, kakor da bi občini naredil zavoľjo tega bogve kako škodo. Vprašam pa zdaj, kdo je omadeževan. Ta primer pa tudi pokaže županstvu, kako je z uradno tajnostjo.

Drugi primer: Neki posestnik iz bivše občine Leš se je nekega dne spomnil, da ima še od Leš terjati nekaj za opravljeni kuluk in da naj mu sedanja občina Mošnje kot skupna občina izplača okrog 20.000 Din. Ker je občinski odbor to zahtevo kot neupravičeno zavrnil, četudi je omenjam posestnik vložil tožbo in jo je prva inštanca kot neutemeljeno zavrnila, se hoče občanom dopovedati, da sem storil zaradi tega velikansko škodo

občini. Toda vsi razumni gospodarji vedo, da sem s tem le obvaroval občino pred velikim izdatkom.

Vse te in enake laži pa pri volilcih ne zaležejo. Nasprotniki imajo tak strah pred mojo listo, da so gospodje zahtevali revizijo. Dobro, prav hvaležen sem jim, kajti prav revizija je pokazala, da nimam skupno z upravo niti najmanjšega dejanja, ki bi bilo v škodo občanov, niti pare neupravičenih izdatkov, niti pare nevpisanih dohodkov. Če bom vzlic temu razrešen, sem tudi na to pripravljen. Toda nihče ne more reči, da nismo delali ves čas pošteno in nesebično. To nam je v zadoščenje. Skupno s kandidati svoje liste mirno in samozavestno čakam 2. februarja ter pri tem preziram vsako bevskanje izza plota, ker sem prepričan, da bodo volilci vse to upoštevali, če bodo svobodno odločali. / Valentin Tonejc, župan v Mošnjah.

Vir: Domovina, 23. 1. 1936

K občinskim volitvam v Mošnjah. Samo dva dneva nas še ločita od 2. februarja. Ta dan bo važen mejnik v zgodovini naše občine. Po tolikih letih bomo zopet svobodno spregovorili komu zaupamo vodstvo občine. Odločitev ne bo težka. Na listi JNS, ali kakor se sedaj imenujejo, gospodarski, so same znane osebnosti bivše JNS, večina od njih je bila do sedaj v odboru. Vendar pa je moral g. župan Val. Tonejc pretekli teden vzgrizniti v precej kislno jabolko. Dne 15., 16. in 17. se je mudil na občini revizor, ki ga je poslala banska uprava. Da so govorice, ki se širijo, o nerednem gospodarjenju pri občini, utemeljene, je pokazal tudi izid revizije. Vsa občinska uprava, ki so sestavljali: Tonejc Valentin, predsednik, Sp. Otok, Ambrožič Jožef, Ljubno, Frelih Anton, Brezje, Cotelj Jakob, Leše, Golmajer Silvester, Ljubno, in Gogala Ivan, Zg. Otok, je bila 20. t. m. zaradi nerednosti pri izvrševanju občinskih poslov razrešena. Ni še dolgo, ko so se pri volilni agitaciji bahali, da so bili pri reviziji celo pohvaljeni, tudi zadnja »Domovina« je prinesla vest, da je revizor našel vse v redu, kar dobijo nato 21. t. m. pismeno pohvalo od g. bana v obliki razrešilnih dekretov. Našteti možje po zakonu sedaj ne morejo kandidirati kot odborniki, a so bili v istem vrstnem redu zapisani tudi na sedanji listi JNS, ki bila pri sodišču že vložena. Te dni so bili noč in dan na nogah, da so popravljali svojo listo, oziroma sestavljali novo, katere nosilec ni več g. Valentin Tonejc, temveč g. Anton Globočnik, gostilničar in trgovec z. Zg. Otoka. Mi bomo sedaj še z večjim zadoščenjem oddali svoj glas g. Pangercu.

Ne dajte se begati. Nekateri vas bodo silili, da glasujete za listo g. Globočnika, drugi vas bodo nagovarjali, da rajši ostanite doma. Poslednjič bodo prihajali k vam polni sladkih obljub. Posebno znana je njihova krilatica: »Mi smo bili vedno z malim človekom.« Prav lep dokaz za to so davčne položnice: Našim ljudem so mogotci, ki so mislili, da bodo večno paševali, tako ocenjevali premoženjske razmere za davkarijo, da so jim bili naloženi davki, ki jih nikakor niso zmogli. Na pritožbo so se izgovarjali, češ nismo mi tako zapisali, ampak tajnik. Tako se potegujejo za malega človeka, da bi ga iz same maščevalnosti najrajši spravili na beraško palico. - Take so torej vase obljube, gospodje, ki danes spregate. Mi nočemo več obljub, hočemo le resnih, poštenih in delavnih mož, ki jim bo vedre pred očmi splošna korist. V svoji onemoglosti vam bodo ponujali pijačo: nihče pa ne bo samega sebe tako ponižal, da bi za pijačo prodajal svoje prepričanje.

Dovolj je bilo liberalne košnje, slovenske in katoliške naj bodo Mošnje! Zato bomo prav vsi šli na volišče, ki bo v Romarskem domu na Brezjah. Glasno in razločno bomo volili:

»Glasujem za listo gospoda Pangerca Silvestra.« Volitve se bodo vršile od sedmih zjutraj do šeste ure zvečer. Svojo dolžnost bomo izvršili v zgodnjih dopoldanskih urah, da bomo potem imeli mir pred nasprotnimi agitatorji. Te volitve morajo biti lep dar dr. Korošču, ki nas je rešil strahovlade JNS. Dne 2. februarja bomo pokazali, da smo politično zreli in vredni popolne politične svobode. In še to: Povejte vsem in vsakemu na usta: Brez banovine bo občinska »kasa« pusta.

Vir: Domoljub, 29. 1. 1936

V Mošnjah si bomo izvolili za župana zaslužnega Valentina Tonejca. Iz Mošenj smo prejeli. - Preden napišemo kaj drugega, si dovolimo staviti nekaterim gospodom nekoliko vprašanj.

G. Globočnik, po domače Reš, iz Mošenj! Na shodu pri Gabrijelčiču na Brezjah smo slišali, da ste oddali v mlekarno posneto mleko. Ali veste, da bi s tem škodovali ugledu naše Mlekarske zadruge, ako bi ne bil poslovodja v mlekarni pozoren in ne bi Vašega mleka zavrnil? Ali priznate, da bi s tem oškodovali naše gospodarje in gospodinje?

G. Pangerc Silvester s Spodnjega Otoka! Pred leti načelnik Pašne zadruge na planini pri Pungertu. Ali je res, da po Vaši krivdi zadruga ni prejela večje vsote, namenjene za popravo gospodarskih poslopij na planini?

G. Pangerc Silvester s Srednjega Otoka! Vi ste bil pred leti izvoljen za župana bivše občine Mošenj. Vi ste čast odložili! Ali ne zato, ker so se Vam zdeli županski posli prenaporni? In takrat ni bila naša občina že tako velika in poslovanje je bito desetkrat manjše. Ali veste, da g. Tonejc te časti ni odložil kljub temu, da sta se naši občini pridružili občini Leše in Ljubno, in kljub temu, da je pritislila kriza. Ali veste, da mu je bila pri srcu sreča občanov in da se ni strašil naporov, ki so združeni z župansko častjo? Ali veste, da je prevzel na svoja ramena še drugo breme, da pomaga svojim občanom v teh hudih časih? Ali veste, da je ustanovil mlekarno? Ali veste, da je v poslovni dobi prav ta mlekarna izplačala našim gospodinjam nad 250.000 dinarjev? Ali se Vam ne zde očitki, ki jih nekateri gospodje mečejo na g. Tonejca vnebovpijoči greh? Ali se Vam ne zdi gnusna in poštenega človeka nevredna borba, ki hoče našemu priljubljenemu županu spodkopati ugled, ki si ga je priboril s trdim delom v prid občanom? Ali morete ostati miren pri teh vprašanjih? Odgovorite, prosimo, na ta vprašanja, odkrito in brez ovinkov!

Dovolj je vprašanj! Ko bomo prejeli odgovore, se bomo spet oglasili!

V nedeljo bodo volitve! Nekateri lažejo, da g. Tonejc ne more kandidirati. Revizija je dognala, da ni bila niti para neupravičeno izdana in da je do zadnje pare vse zapisano v računovodski zapisnik. Zato g. Tonejc kandidira! Njegova lista je potrjena od sreskega sodišča v Radovljici in mu zaradi tega nobena sila kandidature ne more zabraniti. Naša borba je boj za staro kmečko pravdo! Nasprotniki že slutijo, da bodo poraženi. Na pomoč kličejo advokate, bivše poslance in druge. Toda zastonj! Mi stojimo kakor en mož za uglednim in povsod uvaževanim g. Tonejcem! Med nami ni izdajalca!

Hudi so časi, zato ne maramo strankarje v, ampak le ljudi, ki so že dokazali, da znajo delati v prid občanom. Ne maramo, da bi se v naše gospodarstvo vtikali advokati. Zato bomo vsi volili g. Tonejca Valentina, po domače Vovka s Spodnjega Otoka! Nedelja bo dokazala, da smo volilci iz občine Mošenj trezni in preudarni možje in fantje in da nas ne spelje na led še tako zgovoren kričač. V skupnosti je moč! Zmaga je g. Tonejcu zagotovljena! Vsi udarci so bili zaman! Danes teden bomo v številkah lahko povedali,

kako ceni naše ljudstvo dobre župane. Kakor oče je skrbel za nas. Ni nas zapustil v teh hudih dneh. Pomagal nam je! Zato mu bomo vrnili zvestobo za zvestobo! Tonejc je in ostane naš župan. / V. C.

Vir: Domovina, 30. 1. 1936

Pri občinskih volitvah v Mošnjah je bilo 584 volilnih upravičencev. Glasovalo je 480 volivcev. Lista naše Jugoslov. radikalne zajednice je dobila 208 glasov in 16 odbornikov, združeni nasprotniki pa 182 glasov in dva odbornika.

Vir: Domoljub, 5. 2. 1936

Pri občinskih volitvah v Mošnjah v nedeljo 2. t. m. je od 584 volilnih upravičencev volilo 480 (82%). Lista z dosedanjim županom g. Tonejcem Valentinom je dobila 182 glasov (2 odbornika), a lista JRZ, z nosilcem g. Pangercem Silvestrom 298 glasov (16 odbornikov).

Vir: Domovina, 13. 2. 1936

Mošnje. Z ozirom na sestavek z naslovom »V Mošnjah si bomo volili za župana zaslužnega Valentina Tonejca« in podnaslovom »Iz Mošenj smo prejeli«, ki je bil priobčen v 5. št. lista »Domovine« z dne 30 januarja l. 1936, leto XIX., na 2. strani, na 2. mestu, v 2. koloni, in sicer v drugem odstavku tega sestavka, zahtevam, da po določenih čl. 26-29. zakona o tisku objavite popravek: Ni res, da sem kdajkoli oddal v mlekarno posneto mleko, da sem z oddajo svojega mleka škodoval ugledu Mlekarske zadruga, da je zaradi svoje pozornosti poslovodja zavrnil moje mleko in da je bil zaradi mojega mleka oškodovan le eden gospodar ali gospodinja. Res pa je, da je bilo in da je mleko mojih krav izredno dobro in da doslej ni bilo še nobene pritožbe zoper to mleko, da ni bilo nikdar doslej zavrnjeno, kakor tudi da nisem nikdar nikogar pri mlekarni oškodoval niti za eno paro. Mošnje, dne 2. marca 1936. / Globočnik Anton, p. d. Reš.

Vir: Domovina, 12. 3. 1936

Brezje-Mošnje. Pred tedni se je oglasilo v občinski pisarni pet brezposelnih, ki so pravkar zborujočo občinsko upravo prosili pomoči in podpore. Med člani uprave in med brezposelnimi je prišlo do živahnega razgovora in sem in tja do krepkega izražanja, česar posledica je bila, da so bili štirje prosilci ovadeni političnemu in sodnemu oblastvu. Sresko načelstvo jih je obsodilo na 2 do 4 dni zavora, odnosno na denarno kazen, sodišče je pa prizadete oprostilo vsake krivde in kazni. — Ni še dolgo, ko je občinski odbor čisto brez potrebe obremenil naše davkoplačevalce za 26.000 Din s tem, da se je z g. Cvenkljem Jožefom iz Peračice pogodil za imenovano vsoto in to kljub temu, da sta prejšnji odbor kakor tudi sresko sodišče v Radovljici terjatve g. Cvenklja kot neutemeljene zavrnila. Ali ne bi bilo pametnejše, če bi se vsaj del tega denarja porabil za pomoč domačim brezposelnim? Če bi naš občinski zastop obrnil svojo pozornost v to smer, ne bi bilo treba delati ovadb in ne bi bilo treba našim, pomoč potrebnim fantom v zapor. Ovadba te vrste je prvi žalostni primer v zgodovini naše občine! Do zadnjega časa so siromašni vedno dobivali podporo! Če občina ni imela sredstev, je siromakom pomagal župan sam. Ne zahtevamo od sedanjega župana osebnih žrtev v korist siromašnih, zahtevamo pa, da se občinski denar uporablja v korist vseh, pred vsem pa ubožnih občanov, ne pa da se kar celih 26.000 Din da celo v primeru, ko je sodišče

zahtevo zavrnilo! — Posneto mleko, o katerem smo že pisali, je vzelo v pretres tudi sresko sodišče v Radovljici. G. Globočnik iz Mošenj je zaradi trditve o oddaji posnetega mleka v mlekarno tožil g. Globočnika z Otoka. G. Globočnik z Otoka je nastopil pri razpravi dokaz resnice, kar je zadevo toliko obrnilo, da jo bo zdaj najbrž vzelo v pretres državno tožilstvo. O končnem izidu te zamotane zadeve bomo ob priliki še izpregovorili. / V. C.

Vir: Domovina, 7. 5. 1936

Brezje-Mošnje. Župan g. Pangerc Silvester je na eni izmed zadnjih sej občinskega odbora podal ostavko, toda na prigovarjanje političnih somišljenikov je pa zdaj župansko čast še obdržal. Nameravana ostavka dokazuje, da smo imeli prav, ko smo pred volitvami g. Pangerca opozorili na dejstvo, da je kot župan že enkrat odstopil in da mora predsedniško mesto v občini prevzeti le izurjena moč. Vemo, da je s sedanjim odborom težko delati! Toda kdor je bil toliko junaški, da je prevzel križ na svoja ramena, naj bo toliko moža, da bo vztrajal do konca in da bo prevzel nase vso težo odgovornosti za pogreške, ki jih morajo plačevati naši občani v obliki davkov in na mnogovrstne druge načine. Govori se, da je banska uprava razrešila dosedanjo občinsko tajnico gđč. Reševo Nežiko in da je na tajniško mesto postavila moško moč. Upamo, da je to resnica in da se vendar že uvažujejo v tem oziru zakonski predpisi, zakaj sedemnajstletno dekle res ni za tako odgovorno mesto. Morda je občan, ki je videl, kako ganljivo se je JNS-arska občinska uprava poslavljalna od občinskega doma, drugačnih misli. Svetujemo mu, naj opazuje tudi, kako se bo poslavljalna občinska tajnica in naj prav tako hitro, kakor je meseca januarja, sporoči slično žalostno vest »Domoljubu«. — Predsednik Agrarne zajednice Komatera g. Cvenkelj Pavel je na zadnjem sestanku, ki se je vršil na Brezjah, doživel nezaupnico. Mi se sploh čudimo, na kakšen način je ta gospod prišel do tako važnega mesta, saj še ni dolgo, ko smo v naših dnevnikih brali čudne reči o njem. Želeli bi, da se g. dr. Šmajd Albin malo pozanima, kajti dobil bo mnogo hvaležne snovi za svoje govore na shodih da ne bo treba vedno in vedno govoriti o JNS-arjih. Vsa naša občina mu bo hvaležna in ga bo vedno nagradila z viharnim odobravanjem, — V nedeljo se je vršila sokolska tombola v Ljubnem. Udeležba je bila, precejšnja, razpoloženje sijajno. Po tomboli se je razvil živahen družabni večer. Prireditelj je potekla mirno in lepo. / V.C.

Vir: Domovina, 17. 9. 1936

Mošnje. Hudo nas je zadelo, da so nam premestili šolskega upravitelja g. Nikolaja Prestorja. Z njim smo izgubili vnetega javnega delavca ne samo naše vasi, temveč sploh našega okraja. Že blizu 10 let je, odkar je g. Prestor prispel na prag naše, takrat še dvorazredne osnovne šole. G. Prestor je vodil z velikim uspehom sresko drevesnico. Takoj po prihodu v Mošnje se je trudil na vse načine, da smo dobili trirazredno šolo. Ob tragični smrti kralja Aleksandra I. Zedinitelja je poskrbel, da se je vsadila spominska lipa, ki danes krepko rase pred občinskim domom kljub temu, da jo je neznanec dvakrat zasekal. G. Prestor se je posebno odlikoval v vrstah našega Sokola za Mošnje-Brezje, ki mu je bil več let starosta. Kot namestnik tajnika gasilske čete je skozi leta marljivo deloval v četi, ki ga bo res pogrešala. Udeleževal se je tudi pri Rdečem križu in Jadranski straži. Nad vse je ljubil šolsko mladino in jo skozi 10 let vzgajal v narodnem duhu. Videl je, da trpi mladina v današnjih hudih časih pomanjkanje, zato je lansko leto

priredil božičnico. Velike zasluge gredo pri tem tudi njegovi soprogi ga. Heleni, ki je zbrala med domačini, v Radovljici, v Lescah in v Kranju toliko sredstev, da so bili na božičnici obdarovani vsi najsiromašnejši otroci. Za vse to njegovo neumorno delo so mu vaščani pripravili pretekli petek zvečer v gostilni Praprotnika Antona v Mošnjah lep poslovilni večer, na katerem so se poslovili od njega. Večer je obiskalo tudi nekaj ljudi iz Radovljice, Begunj in Brezij. Zahvalili so se mu v imenu učiteljstva učitelj g. Pavlin v imenu sokolske čete br. Maček in v imenu gasilske čete načelnik g. Janc. Med trajanjem poslovilnega večera so znanci streljali z možnarji g. Prestorju v čast. K zaključku je zadonela pesem naših fantov in nato se je g. Prestor prav prisrčno poslovil od vseh z vzklikom »Zdravo naša domovina!« Zadonel je odgovor: »Zdravo!« Mnogim izmed prisotnih se je zalilo oko s solzami. V ponedeljek je g. Prestor nastopil novo službeno mesto na Gorjušah.

Vir: Domovina, 19. 11. 1936

1937

Mošnje-Ljubno. Dne 2. t. m. je poteklo eno leto, odkar so se vršile v naši občini volitve. Bile so to prve volitve pod JRZ. Zdi se nam potrebno poklicati v spomin važne dogodke pred volilno borbo in po njej. Omeniti moramo prve izstrelke težkega kalibra v »Gorenjcu« kot v uvod v ofenzivo proti celotni upravi občine, osobito pa proti spoštovanemu in zaslužnemu predsedniku Valentinu Tonejcu, nato pa v drugih časopisih — vse pod geslom »Namen posvečuje sredstva«. Namen teh dopisov je bil osumiti upravo in ostali občinski odbor raznih nepoštenih dejanj, zaradi česar se je po dogovoru zahtevala revizija, ki se je izvršila tik pred volitvami, ko smo imeli kandidatno listo že sestavljeno. Uprava in ostali odbor sta bila razrešena, predsednik g. Tonejc vržen iz občinske pisarne, čeprav se je pritožil na upravno sodišče, in to dva dni pred volitvami. Že imenovana volilna komisija je bila premenjena in nove volitve prenešene v lokal romarskega doma na Brezjah. Po odstavitvi predsednika se je šušljalo od ust do ust, kake poneverbe so prišle na dan in kaj se je vse našlo zapisano v knjigah. Pa je prišel februar. Računali smo, da bo dobil mož z Broščarjevega klanca 100% glasov, toda človek obrača, Bog pa obrne, zmotili smo se za 50%; naši so bili iz jekla, odpadli so samo slabiči, ki so upali, da se bosta 3. februarja cedila po jarkih med In mleko, po plotovih pa bodo nasajene klobase. Prišlo je grenko spoznanje, da tudi g. Pangerc ne more izprositi od Marije z Brezij, da bi se naredil kak čudež. Po volitvah smo pričakovali dan za dnevom povabila na sodišče. Občani so pričakovali razkritje vseh sleparstev, toda spet razočaranje. Namesto tega je prišla od upravnega sodišča v Celju rešitev pritožbe gospoda Valentina Tonejca, da se mu ne more dokazati niti ena para v škodo občanov. Tako je dobil g. Tonejc sijajno zadoščenje za vsa obrekovanja. Upamo pa tudi, da ni daleč čas, ko bodo tudi občani popravili zmoto, storjeno 2. februarja lani in mu tudi oni dali svoje zadoščenje.

Kaj pa dela občinski odbor? Pričakovali smo, da bodo gg. odborniki pokazali kaj pobude in novih zamisli v dobro občanov, zlasti siromakov. V prvi proračun so vnesli za občinske ubožce okroglo 20.000 Din. Ta vsota bi zadostovala, da se vsi ubožci oskrbe in še nekaj bi ostalo za vse druge nepredvidene izdatke, ki spadajo pod to postavko. Pa so vzlic temu sklenili, da se ubožci prehranjujejo od hiše do hiše. Kdor se pa temu

protivi, mu ubožca na njegove stroške pošlje v bližnjo gostilno za toliko dni, kakor ima predpisanih. G. Tonejc, prejšnji predsednik občine, je dosegel, da je dobila občina zaradi zakona o razlastitvi veleposestev, pašne pravice na planini Pungratu, katere bi uživali siromašnejši posestniki, gospod Pangerc pa je sklical za dan 2. februarja krajevni zbor, ki naj sklepa o teh pridobljenih dobrinah za ubožnejše sloje. No in sklenil je, da se pašne pravice prodajo onim, ki imajo denar. Mislimo, da si lepše proslave obletnice zmage ni mogoče zamisliti. Te pašne pravice so bile cenjene na 106.000 Din, medtem ko so bile danes prodane za 9000 Din.

Vir: Domovina, 18. 2. 1937

† **Franc Benedičič in Ljudmila Arh.** Mošnje. Pri nas smo začeli v drugi polovici februarja z mrliči: 19. febr. smo pokopali uglednega 77 letnega posestnika Benedičiča Franca iz Globokega; 21. febr. pa 27 letno mamico Arh Ljudmilo, soprogo obč. odbornika Arha Gabriela. Obakrat ja bil za naš skromen kraj pogreb prav veličasten. Za prvim žaluje 5 odraslih otrok, za drugo so pa zajokali trije malčki. - Naša cerkvena občina razpisuje izboljšano službo organista in cerkvenika. Več v današnjem oglasu.

Vir: Domoljub, 24. 2. 1937

Hiša z vrtom, elektrika, vodovod, poleg župne cerkve, za 26.000 Din na prodaj. Sušteršič, Mošnje pri Brezjah.

Vir: Domoljub, 12. 5. 1937

Prodam kobilu, 9 let staro, pripravno za vsako vožnjo. Globočnik A., Mošnje 27, pri Radovljici.

Vir: Domoljub, 9. 12. 1937

1938

Mošnje. 40 letnico obstoja proslavi Prostovoljna gasilska četa Mošnje v nedeljo 21. t. m. Ob pol 3. uri bodo slovesne litanije in molitve za umrle člane, zatem pa sprejem gostov. Po končanih slovesnostih ima svojo prireditev s srečolovom na Valjavčevem vrtu. Vsi prijatelji naše agilne gasilske čete vljudno vabljeni!

Dne 9. avgusta je bil ob 6. uri zvečer na tukajšnjem farnem pokopališču pokopan 53 letni Andrej Brinšek iz Sp. Otoka. Imenovani je bil delavni član gasilske čete v Mošnjah in je z nekaterimi gasilci prostovoljno pomagal na kmečkem taboru, ki se je vršil v nedeljo 7. avgusta na Brezjah. Ves dan je vestno vršil odkazano mu službo in je s prav posebno vnemo pomagal ranjencem, ki so se ponesrečili s tovornim avtomobilom, kakor bi slutil, da bo isto pomoč sam potreboval čez nekaj ur. Ko je bil veličastni tabor končan in so se ljudje razšli so se na svoje domove vrnili tudi tukajšnji gasilci. Pokojni Brinšek se je z Brezij odpeljal na svojem kolesu. Pri Podvinu, kjer zavije cesta v Mošnje, je v trenutku, ko je hotel kreniti proti Mošnjam pridrvel avto in podrl fanta tako nesrečno, da je poškodbam kmalu po prevozu v ljubljansko bolnico umrl. Nekateri člani gasilske čete so na svoje stroške, ne na račun gasilske čete, poskrbeli za prevoz trupla v domačo faro in tudi za lep pogreb, katerega so je kljub močnemu nalivu udeležila gasilska četa v polnem številu in tudi več drugih ljudi, ki so ljubili pokojnika in

sočustvujejo s težko prizadeto družino. Tako je bilo! Kdo bi si torej radi te nesreče, ki je ni zakrivila niti gasilska četa in ne ponesrečenec upal dolžiti gasilsko četo češ, da je ona kriva Brinškove smrti? In vendar so se pojavili umazani in brezvestni obrekovalci, ki razširjajo po občini, fari in med domačimi laži, da so ga tovariši gasilci sami zapeljali v smrt. Celó pred krsto se je vstopil fantalin in oziraje se na mrliča govoril kropilcem: .Umorili so te. Ubili so te, prevaran si bil in zapeljan od črnih (?)". Vemo, kdo so ti, ki hočejo z brezvestnimi intrigami oblatiti poštene člane in tudi vemo, zakaj proti lastnemu prepričanju, da gasilske čete tukaj ne zadene nobena krivda, mečejo nanjo tako ogabne klevete. Toda, vedite vi vsi, ki si laži izmišljate, in vi, ki jih s slabim namenom okrog raznašate, da gasilska četa v Mošnjah ne more in ne sine k temu molčati. Toliko javnosti v vednost, kaj je resnica, klevetnikom pa v resen opomin, da si bodo gasilci pri oblasteh poiskali zadoščenje, ako bo kdo klevete še nadalje razširjal in z njimi vznemirjal poštene ljudi! / Gasilska četa Mošnje.

Vir: Gorenjec, 20. 8. 1938

1939

Župnik Franc Bleiweis 70 letnik. Te dni je obhajal v Mošnjah sedemdeseti rojstni dan naš blagi gospod župnik Franc Bleiweis. Rojen je bil 7. aprila 1869. v Naklem pri Kranju, v mašnika posvečen 21. junija 1894. Služboval je kot katehet pri Uršulinkah v Skofji Loki, kaplan v Mošnjah in župnik v Lešah. Leta 1916. je po smrti župnika Jan. Kr. Trpina prevzel mošenjsko župnijo. Kot goreč dušni pastir je širil zlasti čaščenje Matere božje. Marijino družbo, ki jo je z velikim uspehom vodil na vseh službenih mestih, pisal zanjo več molitvenikov, je tudi v Mošnjah zelo povzdignil. S svojim blagim nastopom si je povsod hitro pridobil srca vernikov, tako da tudi v naši župniji po 23 letih nima nobenega sovražnika. Svojemu blagemu gospodu župniku-sedemdesetletniku želimo, naj ga Bog še dolgo let ohrani zdravega v naši sredi! Župljani.

Vir: Domoljub, 13. 4. 1939

1940

Kmečki mlin oddam v najem. - Pismene ali ustmene ponudbe poslati na Zupan Franc, Mošnje 30, p. Radovljica.

Vir: Domoljub, 7. 8. 1940

1941

Slovenske žrtve vojne. - Matej Benedičič, železniški strojevodja, je bil na veliki petek zadet z več streli iz letalskih strojnic na novomeškem kolodvoru. Rajni je bil doma iz Radovljice, stanoval je pa v Ljubljani. Pokopan je bil v Mošnjah.

Vir: Domoljub, 7. 5. 1941

Kolesarja je zadela kap. Na cesti pri Mošnjah je padel s kolesa 38-letni Franc Ozvald, hotelski sluga, po rodu iz Ptuja, in obležal mrtev. Zadela ga je bila kap.

Vir: Domovina in Kmetki list, 23. 10. 1941

1952

Kulturni dom v Mošnjah je med najlepšimi na našem podeželju. Kulturni dom v Mošnjah, ki so ga svečano odprli 29. novembra 1951, je prav gotovo med najlepšimi kulturnimi domovi na našem podeželju. Vaščani so namreč prišli do spoznanja, da kulturno - prosvetno delo ne spada za vse večne čase na skedenj, ampak spada v stavbo,

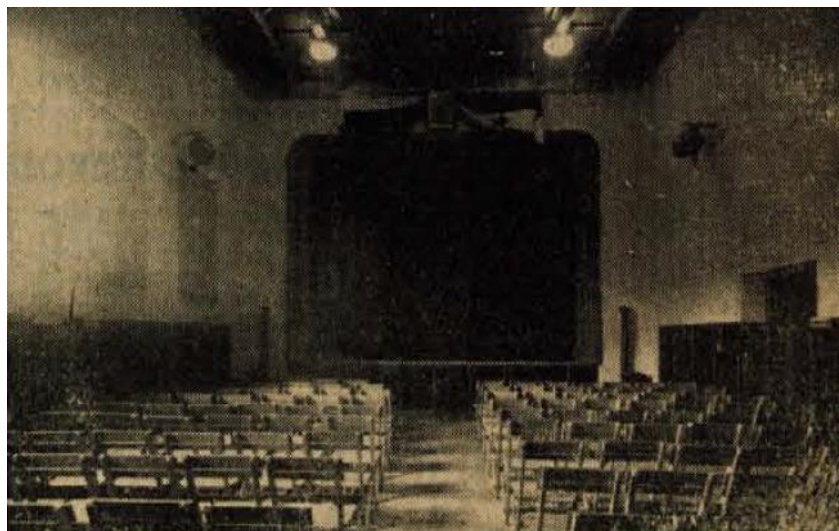
ki bo služila samo temu namenu. Zmenili so se, in leta 1950 pričeli z delom. Na razpolago so imeli zelo skromna sredstva, zato pa so imeli več volje in bogat zaklad delovnih rok, ki so bile pripravljene, da s prostovoljnim delom postavijo dom, ki bo služil njihovim kulturno – prosvetnim potrebam. Pripravili so gradbeni material, mnogi domači kmetje pa so za dom podarili gradbeni les. Med graditvijo doma so dobili od Izvršnega odbora Ljudske prosvete Slovenije v priznanje za požrtvovalno delo nagrado 50.000 din. Kljub temu pa je glavno breme slonelo na ramah vaščanov, ki so z vztrajnim in požrtvovalnim delom premagali vse težave.

Kulturni dom v Mošnjah je bil leta 1951 v glavnem dograjen. Pomladi 1952 bodo dogradili le še prizidek za vhod s potrebnimi prostori, za garderobe in hišnikovo stanovanje. Temelje za ta prizidek pa so zgradili že v zadnji jeseni. Istočasno pa so se lotili tudi notranje dozidave stavbe.

Ker so vaščani sklenili, da bodo dvorano odprli na Dan republike, so delali novembra brez oddiha, saj so morali dokončati vsa zidarska, mizarska, soboslikarska, elektroinštalaterska in še mnoga drobna dela v notranjosti stavbe. Zato se je v zadnjih dneh delalo podnevi in ponoči. Obljubo, ki so jo dali vaščani, so hoteli izpolniti; in izpolnili so jo.

29. novembra je bila v novi dvorani kulturnega doma prva prireditev - proslava Dneva republike, združena z otvoritvijo dvorane in odra. Po pozdravnem nagovoru in govoru o Dnevu republike so pregledali tudi rezultate dosedanjega dela pri graditvi doma, pri kateri so vaščani opravili 15.598 prostovoljnih delovnih ur in okrog 900 ur prostovoljno vozili gradivo.

Med petjem državne himne se je odgrnil zastor. S tem je bil tudi oder svečano izročen svojemu namenu. Glavna točka proslave pa je bila Finžgarjeva igra »Naša Kri«, ki jo je zaigrala igralska družina mošenjskega kulturno – umetniškega društva.

Dvorana kulturnega doma v Mošnjah

Ko poročamo o otvoritvi kulturnega doma v Mošnjah, naj omenimo še to, da ima gradbeni odbor velike težave s poravnavo neplačanih računov. Prav gotovo vsi razumemo, da gradnja doma ni mogla biti brez večjih stroškov kljub temu, da so veliko prispevali vaščani

sami v materialu in s prostovoljnim delom. Zato bi bilo prav, da bi se požrtvovalnih graditeljev spomnili tudi upravni odbori naših podjetij in splošnih kmetijskih zadrug, pa tudi množične organizacije in posamezniki ter bi po svojih močeh prispevali prostovoljne prispevke, za kar jih je gradbeni odbor že več kot pred mesecem zaprosil. Upajmo, da ta prošnja ne bo ostala brez odmeva.

Vir: Gorenjski glas, 1. 1. 1952

1954

Pozicija Mošenj, 1954
Vir: Selanov reliefni zemljevid

1956

Uspehi in težave v Mošnjah. Mošnje, 29. januarja. – Kmalu po osvoboditvi so v Mošnjah ustanovili strelsko družino na pobudo nekaterih članov ZB in LMS. Družina je sprva zaradi številnih težav, ki jih ni mogla premagati, le bolj životarila, medtem ko je danes njihovo delo precej živahno.

Na zadnjem občnem zboru so strelci pokazali vso skrb in pripravljenost, da bi se strelski šport med njimi še bolj utrdil in razširil. Do sedaj imajo 34 rednih članov, večinoma mladincev. Z nabavo novih zračnih pušk bodo v svoje vrste pritegnili tudi pionirje, ki se za strelstvo vedno bolj navdušujejo.

Da se je strelska družina v Mošnjah že tako utrdila, ima precejšnje zasluge tudi upraviteljstvo osnovne šole, ki je dalo iz pionirske blagajne nekaj sredstev za nabavo zračnih pušk.

Predsednik družine Franc Mertelj je na občnem zboru še posebej poudaril, da je nujno potrebno pritegniti med strelce še več vaščanov in zato zainteresirati vse organizacije v Mošnjah. Najvažnejši sklep občnega zbora je bil, da morajo s pripravami za graditev strelišča pričeti čim prej, ker je brez njega težko delati.

Vir: Gorenjski glas, 30. 1. 1956

1963

Janez Globočnik iz Mošenj je pustil svojo kmetijo, oddal zemljo in je sedaj traktorist pri kmetijski zadrugi Radovljica. »Samo en hektar zemlje kot ohišnico ima še žena doma v Mošnjah, jaz pa sem začasno tu,« je dejal Globočnik.

Vir: Glas, 3. 4. 1963

1973

75-letnica gasilskega društva Mošnje. Mošenjski gasilci bodo letos julija praznovali 75-letnico obstoja. Društvo ima prek 60 članov, med njimi pa je tudi 8 krvodajalcev. Na nedavnem občnem zboru so ugotovili, da so v zadnjih letih opravili precejšnje delo, saj imajo danes mošenjski gasilci sodobno opremo in novo motorno brizgalno. Zdaj pa jim je hotel Grad Podvin podaril tudi rabljen kombi.

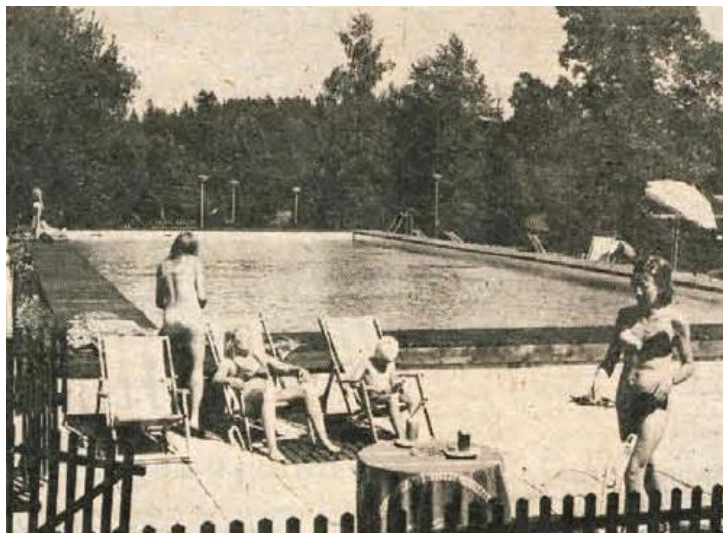
75-letnico društva bodo proslavili pod pokroviteljstvom hotela Grad Podvin, s katerim društvo že dlje časa redno sodeluje.

Vir: Glas, 21. 2. 1973

Gasilsko društvo MOŠNJE priredi v nedeljo, 15. julija, ob 14. uri PROSLAVO 75-letnice društva pod pokroviteljstvom hotela Grad Podvin. Po proslavi bo VESELICA. Za ples bo igral ansambel MURKA iz Lesc. Vabljeni!

Vir: Glas, 14. 7. 1973

1974

Hotel Grad Podvin, kije sicer vedno dobro obiskan in kjer imajo med drugim tudi igrišče za mali golf, je tik pred začetkom letošnje glavne sezone dobil še en vabljev rekreacijski objekt. Od srede junija imajo v plavalnem bazenu ogrevano vodo. Uredili pa so tudi čistilne naprave. V prihodnje pa nameravajo zgraditi še en pokrit plavalni bazen. / A. Z. - Foto: F. Perdan.

Vir: Glas, 30. 7. 1974

1975

Gasilsko društvo MOŠNJE priredi v nedeljo, 17.8. 1975, s pričetkom ob 15. uri VRTNO VESELICO z bogatim srečelovom. Igral bo BLEJSKI KVINTET. Vabljeni!

Vir: Glas, 15. 8. 1975

1978

Gasilsko društvo MOŠNJE priredi ob 80-letnici društva v nedeljo, 23. 7. 1978 ob 16. uri veliko vrtno VESELICO z bogatim srečelovom in kegljanjem za 1 tono cementa. Igral bo ansambel GORENJCI iz Radovljice s pevcema Sonjo Gabršček in Francem Korenom. Prireditev bo ob vsakem vremenu. Vabijo gasilci!

Vir: Glas, 21. 7. 1978

1979

Mošnje - V radovljiški krajevni skupnosti Mošnje so že dolga leta pogrešali igrišče, ki bi prišlo prav tako učencem iz osnovne šole kot članom športnega društva Partizan. Letos so se odločili, da bodo igrišče zgradili Denar za asfaltiranje in opremo so prispevale krajevna skupnost Mošnje, izobraževalna in telesnokulturna skupnost, medtem ko so krajani stroške močno zmanjšali s prostovoljnim delom.

Slavnostna otvoritev igrišča za šolo in kulturnim domom bo v petek, 7. septembra, ko bo košarkarska ekipa ŠD Partizan Mošnje, ki letos nastopa v občinski ligi, na njem odigrala prvo tekmo.

Vir: Gorenjski glas, 31. 8. 1979

.....

Sestavil: Goran Lavrenčak – DAR

Prvič objavljeno: 5. 5. 2017

Dopolnjeno: 31. 5. 2017

glavrencak@gmail.com

.....